

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

Επιμέλεια

**Κιτράκη Μαρία Α.Μ. 8633
Τζανιδάκης Χρήστος Α.Μ. 8402**

**«ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ –
ΑΡΘΡΑ 30-34 Ν.4172/2013»**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Επιβλέπων εισηγητής-καθηγητής
Εργαστηριακός συνεργάτης κος Δρακωνάκης Χρήστος**

**Ηράκλειο
Σεπτέμβριος, 2015**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
FOREWORD	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	6
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	7
Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	7
1.1 Εισαγωγικά στοιχεία	7
1.2 Πηγές φορολογικού δικαίου	8
1.3 Η έννοια της φορολογίας, του φόρου και οι λειτουργίες των φόρων	8
1.4 Διακρίσεις των φόρων	9
1.5 Σκοποί και γενικές αρχές της φορολογίας	14
1.6 Έννοια του φορολογικού συστήματος και το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα	17
1.7 Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων	18
1.7.1 Υποκείμενο του φόρου φυσικών προσώπων	18
1.7.2 Αντικείμενο του φόρου φυσικών προσώπων και κατηγορίες εισοδημάτων που υπόκεινται σε αυτόν	19
1.8 Ιστορική ανάλυση	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	24
ΑΡΘΡΑ 30-34 ΤΟΥ Ν.4172/13	24
2.1 Εισαγωγικά στοιχεία	24
2.2 Άρθρο 30 «Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας»	24
Σχολιασμός άρθρου 30	25
2.3 Άρθρο 31 «Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες»	27
Σχολιασμός άρθρου 31	37
2.4 Άρθρο 32 «Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων»	39
Σχολιασμός άρθρου 32	40
2.5 Άρθρο 33 «Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών»	41
Σχολιασμός άρθρου 33	42
2.6 Άρθρο 34 «Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής»	44
Σχολιασμός άρθρου 34	47
2.7 Μεταβολές στα τεκμήρια με τον Ν.4330/15	49
2.7.1 Τρόπος εφαρμογής των τεκμηρίων στους κατοίκους του εξωτερικού	49
2.7.2 Τρόπος φορολόγησης της διαφοράς ανάμεσα στο δηλωθέν και το τεκμαρτό εισόδημα	50

2.7.3 Κατάργηση της διάταξης περί μη εφαρμογής της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης	51
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	52
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	53
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ	53
3.1 Παραδείγματα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης	53
Παράδειγμα 1 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)	53
Παράδειγμα 2 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)	53
Παράδειγμα 3 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)	54
Παράδειγμα 4 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)	55
Παράδειγμα 5 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)	56
Παράδειγμα 6 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης)	57
Παράδειγμα 7 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων και δεξαμενής κολύμβησης)	57
3.2 Παραδείγματα προσδιορισμού φόρου με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες	59
Παράδειγμα 8 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	66
Παράδειγμα 9 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	68
Παράδειγμα 10 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	70
Παράδειγμα 11 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	72
Παράδειγμα 12 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	75
Παράδειγμα 13 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	79
Παράδειγμα 14 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)	83
Παράδειγμα 15 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης και τρόπος κάλυψης τους-προσδιορισμός φόρου)	88
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	93
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	94

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας	28
Πίνακας 2: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη μίας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών	28
Πίνακας 3: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης	29
Πίνακας 4: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης	33
Πίνακας 5: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και	34
Πίνακας 6: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης	35

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η γενικότερη άποψη για την φορολογία είναι ότι οι φόροι οι οποίοι επιβάλλονται είναι άδικοι για το κοινό καλό. Παρόλο αυτά, η φορολογία αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζεται η σύγχρονη κοινωνία σε παγκόσμιο επίπεδο και είναι ένα στοιχείο προόδου, καθώς συμβάλει στην οικονομική εξέλιξη της κοινωνίας. Μετατρέπεται σε «κακή» και άδικη μόνο όταν δεν εφαρμόζεται ορθώς.

Η φορολογία είναι η καταβολή χρημάτων η οποία επιβάλλεται νομικά στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα προς όφελος του κράτους και άλλων νομικών προσώπων και οργανισμών. Σε αυτήν την εργασία θα αναφερθούμε μόνο στην φορολόγηση των φυσικών προσώπων. Εκτός από το δηλωθέν εισόδημα από τις διάφορες πηγές του, όπως οι μισθοί, η επιχειρηματική δραστηριότητα, οι τόκοι κ.λπ. υπάρχει και το τεκμαρτό εισόδημα το οποίο υπολογίζεται με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης του κάθε φορολογούμενου.

Οι αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης ή αλλιώς τα τεκμήρια διαβίωσης είναι τα ελάχιστα ποσά, τα οποία καταβάλλει κάθε χρόνο ο φορολογούμενος για την συντήρηση των περιουσιακών του στοιχείων (σπίτια, αυτοκίνητα κ.λπ.), για την πληρωμή διδάκτρων ιδιωτικών σχολείων και μισθούς υπηρετικού προσωπικού και για την κάλυψη των άμεσων προσωπικών του αναγκών, και τα οποία προστίθενται για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ορίου φορολογητέου τεκμαρτού εισοδήματος.

Για να προσδιοριστεί η συνολική ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης του κάθε φορολογούμενου λαμβάνονται υπόψη: Οι ιδιοκατοικούμενες ή οι μισθωμένες ή οι δωρεάν παραχωρημένες κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες, τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, τα σκάφη αναψυχής, οι πισίνες, τα διδάκτρα ιδιωτικών σχολείων στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, οι μισθοί οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτων, δασκάλων κ.λπ., τα ανεμόπτερα, τα αεροσκάφη, τα ελικόπτερα και η ελάχιστη ετήσια δαπάνη διαβίωσης.

FOREWORD

The general view on taxation is that taxes which are imposed are unfair for the common good. Nevertheless, taxation is the foundation on which modern society is based on a global level and is an element of progress, as well as it contributes to the economic development of society. It turns into "bad" and unjust only when it is not properly applied.

The tax is the payment of money legally imposed on individuals or companies for the benefit of the State and other legal persons and organizations. In this project there will be reference only to the taxation of individuals. In addition to the reported income from various sources, such as wages, occupation, interest, etc. is the imputed income are calculated based on the living records of each taxpayer.

The objective costs of living or otherwise living items are minimum amounts, which are paid every year by the taxpayer for the preservation of assets (houses, cars etc.) to pay for private school tuition and wages servants and for cover immediate personal needs, and they are added in order to determine the minimum taxable imputed income.

To determine the total annual objective living expenses of each taxpayer into account: The owner-occupied or leased primary and secondary residences, cars, recreational craft, pools, tuition fees of private primary and secondary schools, wages of domestic workers, chauffeurs, teachers etc., gliders, aircraft, helicopters and the minimum annual living expense.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μιλώντας για τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού ελάχιστης φορολογίας, νοούνται τα τεκμήρια διαβίωσης. Ο νόμος Ν.4172/13 (ΦΕΚ 167 Α'/23-07-2013) ο οποίος αφορά την φορολογία εισοδήματος, τα επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν.4046/12, του Ν.4093/12 και του Ν.4127/13 και άλλες διατάξεις και πιο συγκεκριμένα το κεφάλαιο Δ', τα άρθρα 30 ως και 34, ορίζει το θέμα με το οποίο ασχολείται η συγκεκριμένη εργασία.

Ειδικότερα, η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη για την καλύτερη παρουσίαση της: το πρώτο μέρος το οποίο είναι το θεωρητικό και δεύτερο μέρος το οποίο είναι το πρακτικό. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην φορολογία των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα.

Αναλύεται η έννοια της φορολογίας, του φόρου και οι λειτουργίες τους. Έπειτα, γίνεται παρουσίαση των διακρίσεων των φόρων σε διάφορες κατηγορίες με βάση το κριτήριο της φορολογικής βάσης του φόρου, το κριτήριο του φορολογικού συντελεστή, το κριτήριο της αμεσότητας, το κριτήριο της φορολογικής βάσης, το αντικείμενο της φορολογίας κ.λπ.

Σημαντικό τμήμα του κεφαλαίου αυτού αποτελεί η ανάλυση των σκοπών και των γενικών αρχών που διέπουν την φορολογία. Αναλύεται το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα, το υποκείμενο και το αντικείμενο του φόρου των φυσικών προσώπων με βάση πάντα τον νόμο Ν.4172/13.

Ακολουθεί μια ιστορική αναδρομή του φόρου εισοδήματος και η παρουσίαση των κατηγοριών των εισοδημάτων που υπόκεινται στον φόρο οι οποίες προέρχονται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από κέρδη επιχειρηματικής δραστηριότητας, από κεφάλαιο και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύονται και σχολιάζονται τα πέντε άρθρα του νόμου Ν.4172/13 (άρθρο 30-34), τα οποία αφορούν τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας.

Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθενται διάφορα παραδείγματα περιπτώσεων που αφορούν τα τεκμήρια διαβίωσης για να επιτευχθεί η πλήρη κατανόηση του θέματος.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Εισαγωγικά στοιχεία

Η γενικότερη άποψη για την φορολογία είναι ότι οι φόροι οι οποίοι επιβάλλονται είναι άδικοι και «κακοί» για το κοινό καλό. Παρόλο αυτά, η φορολογία αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζεται η σύγχρονη κοινωνία σε παγκόσμιο επίπεδο. Επίσης, είναι ένα στοιχείο προόδου καθώς συμβάλει στην οικονομική εξέλιξη της κοινωνίας. Μετατρέπεται σε «κακή» μόνο όταν δεν εφαρμόζεται ορθώς. Επομένως, όσα πρόσωπα αποφεύγουν ή αρνούνται την πληρωμή των φόρων που τους επιβάλλονται, αδικοπραγούν εις βάρος όχι μόνο του δημοσίου αλλά και εις βάρος ολόκληρου του κοινωνικού συνόλου.

Με την φορολογία το κάθε κράτος διαθέτει τα αναγκαία οικονομικά μέσα για να επιτύχει την οργάνωση της έννομης τάξης, έχοντας σαν στόχο την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών, την διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών, της υγείας, της εκπαίδευσης, της κατασκευής διαφόρων υποδομών, όπως για παράδειγμα δρόμων, λιμανιών, αεροδρομίων, κ.λπ. Επομένως, όπως είναι φανερό, η ποιότητα της ζωής μας δεν θα ήταν ίδια στην περίπτωση όπου δεν θα υπήρχε η φορολογία για να προσφέρει στα κράτη τα αναγκαία οικονομικά μέσα για την επίτευξη των παραπάνω.

Το κόστος όλων των αγαθών, οι πολίτες πρέπει να το αποδεχθούν και να το πληρώσουν. Το κόστος των υπηρεσιών που παρέχονται από το κράτος στους πολίτες αντιμετωπίζεται με την επιβολή φορολογίας. Επομένως, με βάση την παράγραφο 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος της Ελλάδας, αυτό το κόστος πρέπει να επιβαρύνει όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες, υπό την μορφή φόρων, ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνάμεις: «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους».

Έτσι, η μη πληρωμή φόρων, είναι ένα πολύ σοβαρό αντικοινωνικό αδίκημα που πρέπει να τιμωρείται αυστηρώς, καθώς υποδηλώνει την λογικά, νομικά και

ηθικά απαράδεκτη νοοτροπία και συμπεριφορά των φοροφυγάδων, οι οποίοι ουσιαστικά θέλουν να απολαμβάνουν τα οφέλη της φορολογίας, δίχως όμως να συμμετέχουν στα βάρη της.

Τέλος, ένα σημαντικό στοιχείο της φορολογίας το οποίο πρέπει να αναφερθεί, είναι ότι η επιβολή της πραγματοποιείται με κανόνες και αρχές που είναι διεθνώς αναγνωρισμένοι. Οι κανόνες αυτοί οι οποίοι πρέπει να διέπουν την φορολογική πολιτική κάθε ανεπτυγμένου και «πολιτισμένου» κράτους, είναι κανόνες δικαιοσύνης, κανόνες ταμειευτικοί, διοικητικοί αλλά και οικονομικοί¹.

1.2 Πηγές φορολογικού δικαίου

Αναλύοντας το φορολογικό δίκαιο το οποίο είναι έναν σύνολο που αποτελείται από νομικούς κανόνες που διέπουν το περιεχόμενο, τους φορείς και τους όρους νομικής άσκησης της φορολογικής εξουσίας του κράτους, γίνεται εμφανές ότι αποτελεί την θεσμική και την νομική διάσταση του φορολογικού συστήματος. Οι πηγές του φορολογικού δικαίου είναι οι παρακάτω:

- ⇒ Το σύνταγμα.
- ⇒ Οι τυπικοί νόμοι.
- ⇒ Το δίκαιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.
- ⇒ Οι διεθνείς συμβάσεις που είναι κυρωμένες με νόμο.
- ⇒ Οι παραδεδεγμένοι κανόνες διεθνούς δικαίου².

1.3 Η έννοια της φορολογίας, του φόρου και οι λειτουργίες των φόρων

Η φορολογία νοείται ως η καταβολή χρημάτων η οποία επιβάλλεται νομικά στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα προς όφελος του κράτους και άλλων νομικών προσώπων και οργανισμών.

Τα έσοδα ενός κράτους και γενικότερα του δημόσιου τομέα προέρχονται από ποικίλες πηγές. Αυτές τις πηγές τις αποτελούν κατά κύριο λόγο οι φόροι, τα διάφορα έσοδα και τέλη, ο δανεισμός, τα έσοδα από επιχειρηματική

¹ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 69-70.

² Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 70-72.

δραστηριότητα, τα έσοδα που προκύπτουν από την εκμετάλλευση της δημόσιας περιουσίας κ.λπ.

Ο φόρος λοιπόν, είναι το ποσοστό το οποίο παρακρατεί το κράτος από την ιδιωτική περιουσία δίχως κάποια αντιπαροχή για την αντιμετώπιση των δαπανών του. Ο ουσιαστικότερος ορισμός που μπορεί να του δοθεί είναι ο εξής: ο φόρος αποτελεί την αναγκαστική εισφορά, η οποία καταβάλλεται από τον πολίτη, δίχως κάποια ειδική αντιπαροχή και εισπράττεται από το κράτος για να βρεθεί στην θέση να μπορεί να αντιμετωπίσει τις δημόσιες ανάγκες του. Επομένως, οι φόροι, διαθέτουν δύο κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα:

- ⇒ Αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τους ιδιωτικού φορείς προς τους δημόσιους φορείς.
- ⇒ Αποτελούν παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς, δίχως την άμεση και ειδική αντιπαροχή από τους δημόσιους φορείς προς αυτούς³.

Οι βασικές λειτουργίες των φόρων είναι τρεις με την ταμειυτική λειτουργία να αποτελεί την κυριότερη από αυτές. Αυτή η λειτουργία αφορά την μεταφορά των χρηματικών πόρων από τους ιδιωτικούς προς τους δημόσιους φορείς, έτσι ώστε να μπορέσει το δημόσιο να χρηματοδοτεί τις δαπάνες του, επιτυγχάνοντας την παροχή δωρεάν υπηρεσιών στους πολίτες.

Μία άλλη λειτουργία είναι η οικονομική, η οποία αφορά την χρησιμότητα των φόρων για την άσκηση οικονομικής πολιτικής, όπως για παράδειγμα η καταπολέμηση του πληθωρισμού και της ανεργίας, η οικονομική ανάπτυξη κ.λπ.

Τέλος, η κοινωνική λειτουργία αναφέρεται στην χρησιμότητα ως μέσο άσκησης της κοινωνικής πολιτικής. Η κοινωνική πολιτική με την χρησιμοποίηση των φόρων επιτυγχάνεται με την αναδιανομή του πλούτου και των εισοδημάτων, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μεγιστοποίηση της ευημερίας του κοινωνικού συνόλου⁴.

1.4 Διακρίσεις των φόρων

³ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 70.

⁴ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 71.

Στην σημερινή εποχή, η πολλαπλότητα και η πολυμορφία η οποία επικρατεί στην φορολογική επιβολή, παρέχει στο κράτος την δυνατότητα επιλογής προς εξεύρεση των μέσων χρηματοδότησης (κάλυψης) των δημόσιων δαπανών. Το φορολογικό σύστημα ενός κράτους πρέπει για λόγους αποδοτικότητας και φορολογικής δικαιοσύνης, είναι απαραίτητο να περιέχει ποικιλία φόρων με διάφορες βάσεις και αντικείμενα. Με την εφαρμογή διαφόρων κριτηρίων υπάρχουν οι παρακάτω διακρίσεις φόρων⁵.

Πριν όμως γίνει η παρουσίαση των διακρίσεων του φόρου είναι σημαντικό να αναλυθούν οι έννοιες των εξής όρων: φορολογική βάση, φορολογικός συντελεστής και φορολογικό βάρος.

Η φορολογική βάση είναι το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη του υπόχρεου. Ουσιαστικά αποτελεί το μέγεθος του εισοδήματος, της περιουσίας ή της δαπάνης ενός φορολογούμενου, σύμφωνα με το οποίο πραγματοποιείται ο υπολογισμός του ποσού του φόρου, που πρέπει να καταβληθεί από τον υπόχρεο.

Ο φορολογικός συντελεστής αποτελεί το ποσό του φόρου το οποίο αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα της φορολογικής βάσης και συνήθως εκφράζεται ως ποσοστό. Για παράδειγμα αν η μονάδα φορολογικής βάσης του εισοδήματος είναι 100 € και το ποσό του φόρου για κάθε μονάδα είναι 20 €, τότε ο φορολογικός συντελεστής είναι 20 € για κάθε 100 €, δηλαδή 20%.

Τέλος, το φορολογικό βάρος αποτελεί την επιβάρυνση η οποία προκαλείται στους ιδιωτικούς φορείς, δηλαδή στους φορολογούμενους, από το γεγονός ότι ο φόρος είναι μονομερής. Η κατανομή αυτού του φορολογικού βάρους πρέπει να γίνεται με δίκαιο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες οι οποίοι βρίσκονται υπό τις ίδιες συνθήκες πρέπει να έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση, ενώ οι πολίτες οι οποίοι είναι υπό διαφορετικές συνθήκες πρέπει να έχουν διαφορετική φορολογική μεταχείριση. Έτσι, έχουν αναπτυχθεί δύο θεωρίες για την δίκαιη κατανομή του φορολογικού βάρους.

Κατά την θεωρία του ανταλλάγματος, στην περίπτωση όπου δύο πολίτες έχουν το ίδιο όφελος από την δραστηριότητα του δημοσίου πρέπει να έχουν την

⁵ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 74.

ίδια μεταχείριση και επομένως, καθένας από αυτούς είναι υποχρεωμένος να καταβάλει φόρο ανάλογο με το όφελος το οποίο αποκομίζει από το δημόσιο.

Από την άλλη πλευρά, κατά την θεωρία της φοροδοτικής ικανότητας, η κατανομή του φορολογικού βάρους κρίνεται δίκαιη όταν στηρίζεται στην ικανότητα του κάθε πολίτη να συνεισφέρει στα κοινά. Δηλαδή, στην περίπτωση που δύο πολίτες έχουν την ίδια φοροδοτική ικανότητα, θα πρέπει να έχουν και την ίδια φορολογική μεταχείριση.

Όπως είναι φανερό, η δεύτερη θεωρία, αυτή της φοροδοτικής ικανότητας ανταποκρίνεται στην αντίληψη της κοινωνίας για κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς η φοροδοτική ικανότητα και όχι το όφελος των πολιτών από το δημόσιο, αποτελεί κριτήριο για την δίκαιη κατανομή των φόρων⁶.

Επομένως, έπειτα από την επεξήγηση των προαναφερθέντων όρων, οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν στην παρακάτω ανάλυση των διακρίσεων των φόρων, θα καταστούν πιο εύκολες στην κατανόηση τους οι διακρίσεις αυτές.

(α) Σύμφωνα με το κριτήριο της φορολογικής βάσης του φόρου διακρίνονται σε:

- ⇒ Φόροι εισοδήματος. Ο υπολογισμός τους πραγματοποιείται σύμφωνα με το εισόδημα του φυσικού ή του νομικού προσώπου.
- ⇒ Φόροι περιουσίας. Η επιβολή αυτών των φόρων γίνεται επί της καθαρής αξίας της περιουσίας, ως και σε περιπτώσεις μεταβίβασης της περιουσίας λόγω κληρονομιάς, λόγω δωρεάς γονικής παροχής κ.λπ.
- ⇒ Φόροι δαπάνης. Αυτοί οι φόροι αποτελούν χρηματικά ποσά τα οποία καταβάλλονται από τον αγοραστή στις περιπτώσεις αγοράς ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας. Παραδείγματα φόρων δαπάνης αποτελούν ο Φ.Π.Α., οι δασμοί κ.λπ.⁷

(β) Σύμφωνα με το κριτήριο του φορολογικού συντελεστή διακρίνονται σε:

⁶ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 73-74.

⁷ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 74.

- ⇒ Αναλογικοί φόροι. Το ποσοστό αυτών των φόρων παραμένει σταθερό, οποιαδήποτε και αν είναι η φορολογική του βάση. Ουσιαστικά είναι οι φόροι οι οποίοι είναι πάντα στην ίδια αναλογία του εισοδήματος ανεξαρτήτως από την αύξηση ή την μείωση του εισοδήματος, της περιουσίας κ.λπ. του υπόχρεου. Παραδείγματα αναλογικών φόρων αποτελούν ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων, ο Φ.Π.Α., τα αναλογικά τέλη χαρτοσήμου κ.λπ.
- ⇒ Προοδευτικοί φόροι. Το ποσοστό αυτών των φόρων δεν παραμένει σταθερό, αλλά αυξάνεται προοδευτικά εφόσον αυξάνεται και το ποσό της φορολογικής βάσης. Παραδείγματα προοδευτικών φόρων αποτελούν ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, ο φόρος κληρονομιών, ο φόρος γονικών παροχών κ.λπ.
- ⇒ Αντίστροφα προοδευτικοί φόροι. Ο φορολογικός συντελεστής αυτού του φόρου μειώνεται όταν αυξάνεται και επομένως ο συνολικός φόρος αποτελεί την φθίνουσα αναλογία του εισοδήματος καθώς αυτό αυξάνεται. Αυτοί οι φόροι δεν είναι συνηθισμένοι⁸.

(γ) Σύμφωνα με το κριτήριο της αμεσότητας διακρίνονται σε:

- ⇒ Άμεσοι φόροι. Η επιβολή τους πραγματοποιείται στο εισόδημα το οποίο παράγεται ή στην περιουσία του υπόχρεου, ως άμεσου προσδιοριστικού παράγοντα της φοροδοτικής ικανότητας του και η είσπραξη τους γίνεται ονομαστικά. Παραδείγματα άμεσων φόρων είναι ο φόρος εισοδήματος, ο φόρος κληρονομιάς, ο φόρος γονικών παροχών, ο φόρος δωρεών, ο φόρος μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας κ.λπ. θεωρούνται δίκαιοι φόροι συγκριτικά με τους έμμεσους φόρους, καθώς είναι ανάλογοι με την φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου.
- ⇒ Έμμεσοι φόροι. Η επιβολή τους πραγματοποιείται στο εισόδημα το οποίο δαπανάται ή στην περιουσία του υπόχρεου, ως έμμεσου προσδιοριστικού

⁸ Κοψιάτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 75.

παράγοντα της εξωτερίκευσης της φοροδοτικής ικανότητας του και η είσπραξη τους δεν γίνεται ονομαστικά, εκτός από το Φ.Π.Α. Παραδείγματα έμμεσων φόρων αποτελούν οι δασμοί, τα τέλη χαρτοσήμου, ο Φ.Π.Α. κ.λπ.⁹

(δ) Σύμφωνα με το κριτήριο της φορολογικής βάσης πάνω στην οποία γίνεται ο υπολογισμός και η επιβολή τους, δηλαδή του οικονομικού μεγέθους το οποίο φορολογείται) διακρίνονται σε:

⇒ Προσωπικοί φόροι. Στην περίπτωση προσωπικών φόρων, η φορολογική υποχρέωση εξαρτάται από το μέγεθος της φορολογικής βάσης αλλά και από τα προσωπικά στοιχεία του υπόχρεου, όπως για παράδειγμα το μέγεθος και η σύνθεση της οικογένειας κ.λπ., τα οποία και αποτελούν στοιχεία που ασκούν επιρροή στην δυνατότητα καταβολής φόρων του υπόχρεου. Παραδείγματα προσωπικών φόρων αποτελούν ο φόρος εισοδήματος, ο φόρος γονικών παροχών κ.λπ.

⇒ Πραγματικοί φόροι. Στην περίπτωση υπολογισμού αυτών των φόρων, λαμβάνεται υπόψη η προσωπική κατάσταση του υπόχρεου. Παραδείγματα πραγματικών φόρων αποτελούν ο Φ.Π.Α. κ.λπ.¹⁰

(ε) Σύμφωνα με το αντικείμενο της φορολογίας διακρίνονται σε:

⇒ Φόροι εισοδήματος. Η επιβολή τους πραγματοποιείται επί της δημιουργίας ή της απόκτησης εισοδήματος, δηλαδή επί της αμοιβής της εργασίας ή στο προϊόν κεφαλαίου (όπως για παράδειγμα εισοδήματα μισθωτών υπηρεσιών, ελευθέρων επαγγελματιών, εμπορικών δραστηριοτήτων κ.λπ.)

⇒ Φόροι περιουσίας. Η επιβολή τους πραγματοποιείται επί των στοιχείων της περιουσίας ή του κεφαλαίου του υπόχρεου είτε εξαιτίας της κατοχής τους είτε εξαιτίας της απόκτησης τους. Η συνηθέστερη μορφή αυτών των φόρων είναι η φόροι οι οποίοι βαρύνουν τις νομικές συναλλαγές λόγω μεταβίβασης περιουσίας, όπως συμβαίνει στην μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων με

⁹ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 75-76.

¹⁰ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 76.

χαρακτηριστικό σκοπό, δηλαδή δίχως αντιπαροχή (όπως για παράδειγμα μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας λόγω κληρονομίας, γονικής παροχής, δωρεάς κ.λπ.).

⇒ Φόροι δαπάνης. Η επιβολή τους πραγματοποιείται επί της κατανάλωσης εισοδήματος για την απόκτηση αγαθών ή υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα συμβαίνει με τον Φ.Π.Α.¹¹

(στ) Σύμφωνα με τον τρόπο προσδιορισμού τη φορολογητέας βάσης διακρίνονται σε:

⇒ Ειδικοί φόροι. Σε αυτήν την περίπτωση ο προσδιορισμός της φορολογητέας βάσης πραγματοποιείται ποσοτικά, κατά αριθμό μονάδων ή κατά μονάδα μέτρησης βάρους, επιφάνειας, όγκου κ.λπ., όπως για παράδειγμα κατά κυβικό εκατοστό κινητήρα αυτοκινήτου κ.λπ.

⇒ Φόροι κατ' αξία. Σε αυτήν την περίπτωση, η χρηματική αξία του αντικειμένου του φόρου αποτελεί την φορολογική βάση, όπως για παράδειγμα η τιμή πώλησης ενός προϊόντος, το ποσό του εισοδήματος, η αξία του ακινήτου, η αξία του εισαγόμενου εμπορεύματος κ.λπ.¹²

1.5 Σκοποί και γενικές αρχές της φορολογίας

Ο βασικότερος σκοπός της φορολογίας είναι ο ταμειυτικός. Γενικότερα, η φορολογία έχει ως στόχο να εξασφαλίσει τα αναγκαία δημόσια έσοδα, έτσι ώστε να καλυφθούν οι δημόσιες δαπάνες αλλά και οι υπόλοιπες πηγές εσόδων (επιχειρηματική δραστηριότητα κ.λπ.).

Αναλόγως της γενικότερης πολιτικής της κάθε κυβέρνησης, εκτός από τον ταμειυτικό σκοπό, η φορολογία μπορεί να εκπληρώνει κοινωνικούς σκοπούς, στην περίπτωση που είναι μέσο καταπολέμησης της οικονομικής ανισότητας η οποία διαμορφώνεται ανάμεσα στις διάφορες κοινωνικές τάξεις.

Τέλος, με την φορολογία εκπληρώνονται και οικονομικοί σκοποί. Αυτό συμβαίνει κυρίως σε περιόδους οικονομικών κρίσεων. Για παράδειγμα, μία αύξηση

¹¹ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 76.

¹² Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 77.

των τιμών στα πετρελαιοειδή προϊόντα, άσχετα από τους λόγους που την προκάλεσαν, πιθανόν να έχει ως αποτέλεσμα την λήψη απόφασης μείωσης του φόρου, από την κυβέρνηση, ο οποίος περιλαμβάνεται σε αυτές τις τιμές, προκειμένου να επιτευχθεί η συγκράτηση του πληθωρισμού. Επιπλέον, σε περίοδο κρίσης, ίσως επιβληθεί πρόσθετη φορολογία, έτσι ώστε να ενισχυθεί η εθνική άμυνα της χώρας κ.λπ.¹³

Σε όλα τα ανεπτυγμένα κράτη, η επιβολή των φόρων δεν γίνεται τυχαία αλλά είναι σύμφωνη με ορισμένους θεσπισμένους κανόνες, οι οποίοι διέπουν την φορολογική της πολιτική. Έτσι, οι γενικές αρχές της φορολογίας είναι οι εξής:

- ⇒ **Ο κανόνας της καθολικότητας του φόρου.** Ο φόρος πρέπει επιβάλλεται σε όλους τους πολίτες, χωρίς καμία εξαίρεση, ακόμα και στους αλλοδαπούς που διαμένουν στην Ελλάδα. Η απαλλαγή από την φορολογία των μικρών εισοδημάτων δεν έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της καθολικότητας, καθώς η διαφορά των εσόδων από φορολόγηση μικρών εισοδημάτων συγκριτικά με τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου είναι πολύ μικρή και το κράτος πιθανόν αργότερα να έπρεπε να παρέχει οικονομική ενίσχυση στους μικροεισοδηματίες.
- ⇒ **Ο κανόνας της παραγωγικότητας του φόρου.** Ο κανόνας αυτός εξυπηρετεί τον ταμειευτικό σκοπό της φορολογίας. Ο φόρος είναι παραγωγικός στην περίπτωση όπου: το ποσοστό του δεν είναι υπερβολικό για να οδηγήσει σε φοροδιαφυγή, δεν καθιερώνονται απαλλαγές, επιδιώκει την γρηγορότερη βεβαίωση και είσπραξη του με τα μικρότερα δυνατόν έξοδα και οι νόμοι είναι κατανοητοί και δεν μεταβάλλονται διαρκώς.
- ⇒ **Ο κανόνας της απλότητας του φόρου.** Η φορολογική νομοθεσία είναι απαραίτητο να είναι απλή και κατανοητή. Κατά την εφαρμογή της πρέπει να αποφεύγεται η περιπλοκισμολογία, ενώ πρέπει να πραγματοποιείται συχνή κωδικοποίηση των φορολογικών διατάξεων. Επομένως, δεν θα υπάρχει

¹³ Φλώρος Α., 2005, «Φορολογική λογιστική: Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων-Λογιστική & πρακτική αντιμετώπιση», σελ. 23-24.

σύγχυση και οι σχέσεις φορολογούμενων και φοροτεχνικών οργάνων θα γίνονται καλύτερες¹⁴.

- ⇒ **Ο κανόνας της βεβαιότητας και της σταθερότητας του φόρου.** Στην περίπτωση που οι νόμοι είναι απλοί και σαφείς και δεν μεταβάλλονται διαρκώς, τότε οι φορολογούμενοι έχουν την ευχέρεια να είναι γνώστες εκ των προτέρων του ποσού του φόρου και του τρόπου εξόφλησής του.
- ⇒ **Ο κανόνας της καταλληλότητας του φόρου.** Είναι απαραίτητο ο φόρος να είναι κατάλληλος από την άποψη χρόνου, τόπου και τρόπου πληρωμής. Αναλυτικότερα, ο χρόνος πληρωμής του φόρου πρέπει να διευκολύνει τον υπόχρεο. Αυτό συμβαίνει συνήθως στην περίπτωση όπου ο χρόνος πληρωμής είναι ίδιος με τον χρόνο πραγματοποίησης του εισοδήματος. Όπως είναι φυσικό, ο τόπος πληρωμής του φόρου πρέπει να καθορίζεται η κατοικία, η διαμονή ή ο τόπος επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου. Τέλος, πρέπει να παρέχονται διευκολύνσεις στον υπόχρεο για την πληρωμή του φόρου που του αναλογεί.
- ⇒ **Ο κανόνας του ελάχιστου ορίου συντήρησης.** Ελάχιστο όριο συντήρησης είναι το τμήμα του εισοδήματος του υπόχρεου που δεν υπάγεται σε φόρο και αυτό μπορεί να καλύψει τις απαραίτητες ανάγκες του καθώς επίσης και της οικογένειάς του.
- ⇒ **Ο κανόνας του διαφορισμού των εισοδημάτων.** Η φοροδοτική ικανότητα του κάθε φορολογούμενου εξαρτάται από την προέλευση του εισοδήματος του. Επομένως, δεν είναι δίκαιο να υπάρχει το ίδιο φορολογικό βάρος σε όλες τις κατηγορίες εισοδημάτων, αλλά πρέπει να υπάρχει ανάμεσα τους κάποια διάκριση¹⁵.
- ⇒ **Ο κανόνας της αποφυγής της διπλής φορολόγησης.** Διπλή φορολόγηση πραγματοποιείται αν στο ίδιο πρόσωπο γίνεται επιβολή φόρου δύο φορές στον ίδιο φόρο και για το ίδιο αντικείμενο, ή μέσα στο ίδιο κράτος ή ανάμεσα σε διαφορετικά κράτη, γεγονός το οποίο όπως είναι φυσικό, σε ένα

¹⁴ Φλώρος Α., 2005, «Φορολογική λογιστική: Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων-Λογιστική & πρακτική αντιμετώπιση», σελ. 25-26.

¹⁵ Φλώρος Α., 2005, «Φορολογική λογιστική: Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων-Λογιστική & πρακτική αντιμετώπιση», σελ. 26-27.

φορολογικό σύστημα, θα πρέπει να αποφεύγεται. Η διπλή φορολόγηση έχει ως αποτέλεσμα την φοροδιαφυγή, την εξασθένηση της επιχειρηματικής προσπάθειας και την δημιουργία φορολογικών ανισοτήτων. Για να αποφευχθεί η διπλή φορολόγηση έχουν αναπτυχθεί τρεις μέθοδοι: η μέθοδος της έκπτωσης του φόρου, η μέθοδος της εξαίρεσης ή της απαλλαγής του φόρου και η μέθοδος της διαίρεσης ή κατανομής του φόρου¹⁶.

1.6 Έννοια του φορολογικού συστήματος και το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα

Το φορολογικό σύστημα μιας χώρας αποτελεί το σύνολο των φόρων οι οποίοι είναι σε ισχύ μια δεδομένη χρονική περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη και τις διατάξεις του διαχρονικού φορολογικού δικαίου. Το φορολογικό σύστημα, όπως συμβαίνει και με όλους τους δημόσιους θεσμούς, δεν είναι τυχαία διαμορφωμένο, αλλά είναι σύμφωνο με κάποιους συγκεκριμένους οικονομικούς, ιδεολογικούς και κοινωνικούς κανόνες. Έτσι, μπορεί να αναφερθεί ως παράδειγμα ότι οι χώρες οι οποίες παράγουν πρώτες ύλες φορολογούν τις εξαγωγές, ενώ οι χώρες οι οποίες παράγουν βιομηχανικά προϊόντα θεσπίζουν αποφορολόγηση των εξαγωγών.

Στις βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες το φορολογικό σύστημα βαρύνει σε μεγαλύτερο βαθμό τα εισοδήματα, ενώ στις λιγότερο βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες, βαρύνει περισσότερο την δαπάνη, καθώς το φορολογικό τους σύστημα αποδίδει μεγαλύτερη σημασία στους έμμεσους φόρους. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι καθοριστικό παράγοντα, για την διαμόρφωση του φορολογικού συστήματος μιας χώρας, αποτελεί η καταλληλότητα της φορολογικής της διοίκησης και η ικανότητα προσαρμογής της στις σύγχρονες συνθήκες.

Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας περιέχει πολλούς φόρους, κάποιοι από τους οποίους έχουν ως φορολογική βάση το εισόδημα, κάποιοι την περιουσία και κάποιοι τις δαπάνες. Η επιβολή των περισσότερων φόρων γίνεται υπέρ του κράτους, ενώ η επιβολή λιγότερων φόρων γίνεται υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης. Από την άποψη των

¹⁶ Φλώρος Α., 2005, «Φορολογική λογιστική: Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων-Λογιστική & πρακτική αντιμετώπιση», σελ. 27-28.

εσόδων ο βασικότερος φόρος είναι ο Φ.Π.Α. και έπειτα ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων¹⁷.

Τα φορολογικά συστήματα ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο υπολογισμός του φόρου ταξινομούνται σε:

- ⇒ Αναλογικά φορολογικά συστήματα. Με βάση αυτό το σύστημα, ο συντελεστής φορολογίας έχει σταθερή τιμή ανεξαρτήτως του ύψους της φορολογητέας ύλης.
- ⇒ Προοδευτικά φορολογικά συστήματα. Αυτό το σύστημα εφαρμόζεται στην Ελλάδα και ουσιαστικά είναι μέσο για την καταπολέμηση της ανισότητας της περιουσίας και των εισοδημάτων, καθώς οι ισχυρότερες οικονομικά τάξεις εισφέρουν στο κράτος περισσότερο ποσό φόρου από τις ασθενέστερες¹⁸.

1.7 Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

Με βάση τον νόμο Ν. 4172/13, ο οποίος αφορά την φορολογία εισοδήματος, τα επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν.4046/12, του Ν.4093/12 και του Ν.4127/13 και άλλες διατάξεις, ορίζονται τα υποκείμενο και το αντικείμενο του φόρου εισοδήματος των φυσικών και των νομικών προσώπων. Παρακάτω, καθώς η παρούσα μελέτη αφορά τα φυσικά πρόσωπα, θα γίνει παρουσίαση του υποκείμενου και του αντικείμενου του φόρου των προσώπων αυτών.

1.7.1 Υποκείμενο του φόρου φυσικών προσώπων

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρώτου μέρους του Ν.4172/13 που αφορά τις γενικές διατάξεις υποκείμενο του φόρου είναι:

- ⇒ Ο υπόχρεος ο οποίος έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημα του που προκύπτει στην ημεδαπή και την αλλοδαπή και το οποίο αποκτάται μέσα σε ένα ορισμένο φορολογικό έτος. Εξαίρεση αποτελεί ο φορολογούμενος, ο οποίος είναι αλλοδαπό προσωπικό των εγκατεστημένων στην Ελλάδα εταιρειών, με βάση

¹⁷ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 77.

¹⁸ Φλώρος Α., 2005, «Φορολογική λογιστική: Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων-Λογιστική & πρακτική αντιμετώπιση», σελ. 28.

τις διατάξεις του α.ν.89/67 όπως ισχύει, και υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα αποκλειστικά και μόνο για το εισόδημα του που προκύπτει στην Ελλάδα.

⇒ Ο υπόχρεος που δεν έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο μόνο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδα και το οποίο αποκτάται μέσα σε ένα ορισμένο φορολογικό έτος¹⁹.

1.7.2 Αντικείμενο του φόρου φυσικών προσώπων και κατηγορίες εισοδημάτων που υπόκεινται σε αυτόν

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του δεύτερου μέρους του Ν.4172/13 που αφορά την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων αντικείμενο του φόρου είναι ο φόρος του οποίου η επιβολή πραγματοποιείται σε ετήσια βάση στο εισόδημα το οποίο αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα σε ένα ορισμένο φορολογικό έτος. Τα εισοδήματα αυτά μπορεί να είναι:

- ⇒ Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις.
- ⇒ Εισόδημα από κέρδη επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- ⇒ Εισόδημα από κεφάλαιο.
- ⇒ Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου²⁰.

Ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις συμπεριλαμβάνει τα πάσης φύσης εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος, των οποίων η απόκτηση πραγματοποιείται στα πλαίσια υφιστάμενης παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης μισθωτών ή συνταξιούχων²¹.

Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα αποτελεί το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές, έπειτα από την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων αλλά και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Τα έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνουν και τα έσοδα από πώληση των στοιχείων του ενεργητικού μιας επιχείρησης και το

¹⁹ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 71.

²⁰ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 123,229.

²¹ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 133.

προϊόν της εκκαθάρισης της, όπως αυτά προκύπτουν κατά την διάρκεια του φορολογικού έτους.

Ειδικότερα, όσον αφορά τον προσδιορισμού του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, τα έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνουν και τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων²².

Το εισόδημα από κεφάλαιο συμπεριλαμβάνει το εισόδημα το οποίο αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο το οποίο προκύπτει κατά τη διάρκεια ενός φορολογικού έτους σε μετρητά ή σε είδος υπό την μορφή μερισμάτων, τόκων, δικαιωμάτων καθώς επίσης και το εισόδημα από ακίνητη περιουσία²³.

Τα εισοδήματα αυτών των τεσσάρων κατηγοριών δεν συναθροίζονται μεταξύ τους και η φορολόγηση τους γίνεται ξεχωριστά και με ειδικό τρόπο. Αναλύοντας την έννοια της κάθε κατηγορίας εισοδήματος από κεφάλαιο, προκύπτουν για κάθε χωριστή κατηγορία τα εξής:

- ⇒ Μερίσματα. Η έννοια τους εμπεριέχει μετοχές, ιδρυτικούς τίτλους, δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη, εισόδημα από διανομή, συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων κ.λπ.
- ⇒ Τόκοι. Η έννοια τους εμπεριέχει εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια.
- ⇒ Δικαιώματα. Η έννοια τους εμπεριέχει το δικαίωμα χρήσης, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, το λογισμικό για εμπορική εκμετάλλευση ή προσωπική χρήση, τα δικαιώματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, προνομίων κ.λπ.
- ⇒ Εισόδημα από ακίνητη περιουσία. Η έννοια του συμπεριλαμβάνει την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης γης ή ακινήτων (κτιρίων, κατασκευών, κάθε είδους εγκαταστάσεων και εξοπλισμού τους), την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης μεταλλείων, λατομείων,

²² Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 227.

²³ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 513.

δασικών και αγροτικών εκτάσεων (λιβάδια, καλλιεργήσιμες και βοσκήσιμες γαίες), αλλά και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις κάτω ή πάνω από την επιφάνεια του εδάφους (ιχθυοτροφεία, λίμνες, δεξαμενές, πηγές κ.λπ.). Τέλος, περιλαμβάνει την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης από την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση διαφημιστικών επιγραφών και την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης κοινόχρηστων χώρων σε ακίνητα²⁴.

Κάθε εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αιτία ακίνητης περιουσίας ή ιδανικών μεριδίων αυτής ή εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας ή ιδανικού μεριδίου αυτού ή συμμετοχών οι οποίες έλκουν πάνω από το 50% της αξίας τους άμεσα ή έμμεσα από ακίνητη περιουσία και δεν αποτελεί επιχειρηματική δραστηριότητα, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Στην έννοια αυτού του εισοδήματος εμπίπτει και η αγοραία αξία της ανέγερσης κτίσματος σε έδαφος κυριότητας τρίτου με δαπάνες του μισθωτή και περιέρχεται στην κατοχή του τρίτου με τη λήξη ή διακοπή της μισθωτικής σχέσης.

Ως μεταβίβαση θεωρείται και η εισφορά ακίνητης περιουσίας για την κάλυψη ή την αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου. Ως υπεραξία θεωρείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο υπόχρεος και της τιμής πώλησης που καταβάλλεται σε αυτόν²⁵.

1.8 Ιστορική ανάλυση

Αναφέροντας κάποια ιστορικά στοιχεία για τον φόρο εισοδήματος, αξιοσημείωτο είναι ότι είναι γνωστός από την αρχαιότητα με διάφορες μορφές. Η αρχαία Ελλάδα, η Κίνα, η Αίγυπτος αλλά και άλλες χώρες οι οποίες είχαν αναπτύξει πολιτισμό, είχαν προβεί στην θέσπιση μιας μορφής φόρου εισοδήματος. Η επιβολή αυτού του φόρου γινόταν επί της γεωργικής και της κτηνοτροφικής παραγωγής,

²⁴ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 514-515.

²⁵ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 551.

καθώς εκείνη την εποχή τα γεωργικά και τα κτηνοτροφικά αγαθά αποτελούσαν τις βασικότερες πηγές εισοδήματος.

Επίσης, και κατά τον Μεσαίωνα συναντάται ο φόρος εισοδήματος, καθώς οι χώρες εκείνη την εποχή επέβαλλαν φόρο επί του εισοδήματος προερχόμενο από το εμπόριο και την βιοτεχνία, αφού οι δύο κλάδοι ήταν οι πιο ανεπτυγμένοι. Όπως λοιπόν είναι φυσικό, ο φόρος εισοδήματος για να φτάσει στην μορφή που έχει σήμερα πέρασε από διάφορα στάδια.

Στην Ελλάδα, με το ψήφισμα της 4^{ης} Φεβρουαρίου του 1830, η επιβολή του φόρου αρχικά πραγματοποιήθηκε υπό την μορφή του φόρου επιτηδεύματος, ο οποίος βασιζόταν σε ενδείξεις. Έπειτα, με τον νόμο ΧΚ' 620 του 1877, επιβλήθηκε φόρος στο καθαρό εισόδημα των ανωνύμων εταιρειών (στο μέρος που διένειμαν οι ανώνυμες εταιρείες στους μετόχους). Αυτός ο φόρος θεωρείται ο πρώτος φόρος εισοδήματος που επιβλήθηκε στην Ελλάδα²⁶.

Το 1909 έγινε η καθιέρωση του γενικού φόρου επί του πραγματικού καθαρού εισοδήματος των φυσικών προσώπων αλλά και των ανωνύμων εταιρειών, του οποίου όμως είχε γίνει η αναστολή η εφαρμογή του και το 1911 είχε καταργηθεί με τον νόμο ΓΩΛ' 3830. Με αυτόν τον νόμο, έγινε η εισαγωγή στην φορολογική νομοθεσία, των ενδείξεων για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Έπειτα, με τον νόμο 1043 του 1917, επιβαλλόταν φόρος στα έκτακτα κέρδη, τα οποία είχαν προκύψει κατά την διάρκεια της περιόδου των πολέμων.

Σταθμό στην ελληνική δημοσιονομική ιστορία αποτελεί η μεταρρύθμιση της άμεσης φορολογίας που πραγματοποιήθηκε το 1919 και η οποία εισήχθη με τον νόμο 1640 «Περί φορολογίας καθαρών προσόδων». Έτσι, με αυτόν τον νόμο έγινε η εισαγωγή στην Ελλάδα του μεικτού συστήματος φορολογίας που ήδη εφαρμοζόταν στην Γαλλία, με το οποίο ο φόρος χωριζόταν σε αναλυτικό και σε συνθετικό. Με τον αναλυτικό φόρο, φορολογούταν οι επιμέρους πρόσοδοι αναλόγως της πηγής του, ενώ με τον συνθετικό φόρο φορολογούταν και στα αθροίσματα των επιμέρους προσόδων-πηγών με προοδευτικό φορολογικό συντελεστή.

Ο Ν.1640/19 ίσχυε για σχεδόν τριάντα πέντε χρόνια και καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με το νομοθετικό διάταγμα Ν.Δ.3323/55 για τα φυσικά πρόσωπα

²⁶ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 77-78

και με το νομοθετικό διάταγμα Ν.Δ. 3842/58 όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα. Έτσι, με το Ν.Δ.3323/55 πραγματοποιήθηκε η εισαγωγή και η καθιέρωση στην Ελλάδα του προοδευτικού προσωπικού φόρου (ενιαίος φόρος), η επιβολή του οποίου γίνεται στο συνολικό εισόδημα των φυσικών προσώπων. Έπειτα, με το Ν.Δ.3842/58 έγινε η καθιέρωση του αναλογικού φόρου εισοδήματος των νομικών προσώπων, του οποίου η επιβολή του γίνεται επί του συνολικού εισοδήματος τους.

Αυτά τα δύο νομοθετήματα αποτελούσαν την βάση της φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, με πολλές συμπληρώσεις, τροποποιήσεις, επαναδιατυπώσεις και αναμορφώσεις, αποτελώντας το 1994 τον ισχύοντα κωδικοποιημένο νόμο Ν.2238/94, το πρώτο τμήμα του οποίου αφορά την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων και το δεύτερο τμήμα την φορολογία των νομικών προσώπων²⁷.

Επίσης, αλλαγές στην φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων επήλθαν και με την υιοθέτηση των νόμων Ν.3842/10 και Ν.4110/13, φτάνοντας στον σημερινό ισχύοντα νέο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος καθιερώθηκε με τον νόμο Ν.4172/13 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν.4046/12, του Ν.4093/12 και του Ν.4127/13 και άλλες διατάξεις».

Το πεδίο εφαρμογής του νέου Κ.Φ.Ε. είναι η ρύθμιση της φορολογίας εισοδήματος των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων, καθώς επίσης και κάθε είδους νομικών οντοτήτων. Επίσης, ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο φορολογείται η κάθε κατηγορία εισοδήματος, όπως επίσης και τον τρόπο με τον οποία αποδίδονται οι φόροι με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης, την προκαταβολή και την παρακράτηση φόρου²⁸.

²⁷ Κοψιαύτης Α., 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», σελ. 78.

²⁸ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 57.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΡΘΡΑ 30-34 ΤΟΥ Ν.4172/13

2.1 Εισαγωγικά στοιχεία

Σε αυτό το κεφάλαιο πραγματοποιείται ανάλυση των άρθρων 30 ως και 34 του νόμου Ν.4172/13 (ΦΕΚ 167 Α'/23-07-2013) ο οποίος αφορά την φορολογία εισοδήματος, τα επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν.4046/12, του Ν.4093/12 και του Ν.4127/13 και άλλες διατάξεις. Ειδικότερα, παρουσιάζεται το Κεφάλαιο Δ', το οποίο αφορά τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας και περιλαμβάνει αυτά τα πέντε άρθρα.

2.2 Άρθρο 30 «Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας»

Ο φορολογούμενος ο οποίος είναι υπόχρεος σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων υπόκειται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία στην περίπτωση κατά την οποία το τεκμαρτό του εισόδημα υπερβαίνει το συνολικό του εισόδημα. Στην περίπτωση που συμβαίνει αυτό, προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και του πραγματικού του εισοδήματος. Έπειτα, αυτή η διαφορά φορολογείται με βάση τις διατάξεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 34 του παρόντος νόμου²⁹.

Όσον αφορά τον υπολογισμό των παραπάνω εισοδημάτων των υπόχρεων φυσικών προσώπων ισχύουν τα εξής:

- ⇒ Ο υπολογισμός του τεκμαρτού εισοδήματος πραγματοποιείται σύμφωνα με τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου, όπως επίσης και των εξαρτώμενων μελών του, με βάση τις διατάξεις που ορίζονται στα άρθρα 31 έως και 34 του παρόντος νόμου³⁰.
- ⇒ Το συνολικό εισόδημα προσδιορίζεται ως το συνολικό ποσό του φορολογητέου εισοδήματος κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου (φορολογητέο εισόδημα αποτελεί το εισόδημα το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν από το

²⁹ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 21.

³⁰ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 21.

ακαθάριστο εισόδημα) που αποκτά ο φορολογούμενος αλλά και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων που αναγνωρίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. ((α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, (β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, (γ) εισόδημα από κεφάλαιο και (δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου)³¹.

Οι διατάξεις αυτού του κεφαλαίου δεν έχουν εφαρμογή στις εξής περιπτώσεις:

- ⇒ Σε κάθε αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για τη διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του συγκεκριμένου κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου.
- ⇒ Σε κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί με βάση διεθνής συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα³².

Σχολιασμός άρθρου 30

Με τα άρθρα 30 ως και 34 του Ν.4172/13 δίδεται η δυνατότητα του εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας (τεκμήρια), έτσι ώστε να επιτευχθεί η ενίσχυση της δυνατότητας αντιμετώπισης της φοροαποφυγής μέσα από αντικειμενικά κριτήρια. Αυτός ο υπολογισμός πραγματοποιείται βάσει της χρήσης αντικειμενικών κριτηρίων, έτσι ώστε να βρεθεί το τεκμαρτό εισόδημα του υπόχρεου (ο υπολογισμός του οποίου γίνεται βάσει των δαπανών διαβίωσης του ίδιου και των εξαρτώμενων μελών του) και να γίνει η σύγκριση του με τα συνολικά δηλωθέντα εισοδήματα (ο υπολογισμός των οποίων γίνεται βάσει των συνολικών εισοδημάτων του ίδιου και των εξαρτώμενων μελών του και από τις τέσσερις πηγές ακαθάριστων εισοδημάτων).

³¹ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 9.

³² Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 21.

Η έννοια του τεκμαρτού εισοδήματος είναι σε ισχύ στην Ελλάδα από το έτος 1978 με διάφορες τροποποιήσεις. Το σύστημα που εφαρμόζεται θεσμοθετήθηκε με τον Ν.3842/10 και στηρίζεται στην εφαρμογή ενός αντικειμενικού συστήματος για τον προσδιορισμό των τεκμαρτών δαπανών που είναι αναγκαίες εξαιτίας της κατοχής και της χρήσης συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων, καθώς επίσης και το ελάχιστο εισόδημα που θα έπρεπε να έχει ο χρήστης αυτών των στοιχείων.

Για να μπορέσει ο υπόχρεος να δικαιολογήσει αυτές τις δαπάνες θα πρέπει να δηλώνεται ισόποσο εισόδημα με το εισόδημα ου προκύπτει από τα τεκμήρια. Στην περίπτωση όμως που δηλώνεται μικρότερο εισόδημα, τότε η διαφορά αυτή θεωρείται εισόδημα και υπόκειται σε φορολόγηση.

Τα τεκμήρια διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- ⇒ Άρθρο 31 το οποίο αφορά τον τεκμαρτό υπολογισμό εισοδήματος βάσει των χρησιμοποιούμενων περιουσιακών στοιχείων, ανεξάρτητα από το αν είναι ιδιότητα ή μισθωμένα (κατοικίες, επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία, οικιακοί βοηθοί, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα, δεξαμενές κολύμβησης και ένα ελάχιστο ποσό ως ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης.
- ⇒ Άρθρο 32, το οποίο αφορά τα πραγματικά καταβαλλόμενα ποσά για δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες)³³.

Ένα άλλο σημαντικό θέμα το οποίο προκύπτει από το άρθρο 44 του νόμου Ν.4111/13 και έχει άμεση σχέση με αυτά τα άρθρα, είναι η επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης. Η επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης πραγματοποιείται στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτουν από την κυριότητα ή κατοχή επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μεγάλου κυβισμού, αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμόπτερων, δεξαμενών κολύμβησης, όπως αυτά προκύπτουν από της φορολογικές δηλώσεις του υπόχρεου. Αναλυτικότερα:

³³ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 400-401.

- ⇒ Όσον αφορά επιβατικά αυτοκίνητα από 1.929 κ.ε. ως και 2.500 κ.ε., ο φόρος είναι ίσος με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή 5%.
- ⇒ Όσον αφορά επιβατικά αυτοκίνητα από 2.501 κ.ε. και άνω, ο φόρος είναι ίσος με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή 10%. Όσον αφορά αυτές τις δύο περιπτώσεις, εξαιρούνται τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με παλαιότητα πάνω από 10 χρόνια, όπως επίσης και αυτά τα οποία ανήκουν σε ανάπηρους και απαλλάσσονται από τα τέλη κυκλοφορίας.
- ⇒ Όσον αφορά αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, ο φόρος είναι ίσος με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή 10%.
- ⇒ Όσον αφορά εσωτερικές και εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης, ο φόρος είναι ίσος με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή 10%³⁴.

2.3 Άρθρο 31 «Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες»

Για να πραγματοποιηθεί ο προσδιορισμός του τεκμαρτού εισοδήματος του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών του λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

(α) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας, η οποία ορίζεται κλιμακωτά σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα όσον αφορά του κύριους χώρους. Όσον αφορά τους βοηθητικούς χώρους της κύριας κατοικίας, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται σταθερή στα 40,00 € ανά τετραγωνικό μέτρο.

Τα παρακάτω ποσά του πίνακα 1 προσαυξάνονται, στις περιπτώσεις που οι κατοικίες βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό

³⁴ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 401-402.

προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800,00 € έως 4.999,00 € ανά τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 40% και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000,00 € και άνω ανά τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 70%. Όλα τα παρακάτω ποσά προσαυξάνονται, όταν πρόκειται για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό 20%³⁵.

Πίνακας 1: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας

ΚΥΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
≤ 80 τ.μ.	40,00 € ανά τ.μ.
81-120 τ.μ.	65,00 € ανά τ.μ.
121-200 τ.μ.	110,00 € ανά τ.μ.
201-300 τ.μ.	200,00 € ανά τ.μ.
≥ 301 τ.μ.	400,00 € ανά τ.μ.

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

(β) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μίας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, η οποία ορίζεται κλιμακωτά στο 1/2 της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης της περίπτωσης (α), σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα όσον αφορά του κύριους χώρους. Όσον αφορά τους βοηθητικούς χώρους της κύριας κατοικίας, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται στα 20,00 € ανά τετραγωνικό μέτρο³⁶.

Πίνακας 2: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη μίας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών

ΚΥΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
≤ 80 τ.μ.	20,00 € ανά τ.μ.
81-120 τ.μ.	32,50 € ανά τ.μ.
121-200 τ.μ.	55,00 € ανά τ.μ.
201-300 τ.μ.	100,00 € ανά τ.μ.
≥ 301 τ.μ.	200,00 € ανά τ.μ.

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

³⁵ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 21.

³⁶ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 22.

(γ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, η οποία ορίζεται με βάση τον παρακάτω πίνακα ως εξής.

Πίνακας 3: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης

ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
≤ 1.200 κ.ε.	4.000,00 €
1.201-2000 κ.ε.	+600,00 € ανά 100 κ.ε.
2.001-3.000 κ.ε.	+900,00 € ανά 100 κ.ε.
≥ 3.001 κ.ε.	+1.200,00 € ανά 100 κ.ε.

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

Τα παραπάνω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης του πίνακα 3, από κάθε αυτοκίνητο, μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του (υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα), κατά ποσοστό 30% για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε ως και δέκα έτη και κατά ποσοστό 50% για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν έχει εφαρμογή σε επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που έχουν στην διάθεση τους πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει την αρμοδιότητα να μπορεί να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό, όπως επίσης και για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους.

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους είναι εκείνα τα επιβατικά τα οποία διασκευάσθηκαν έπειτα από άδεια της αρμόδιας αρχής, ούτως ώστε να υπάρχει η δυνατότητα οδήγησης τους από άτομα τα οποία παρουσιάζουν κινητική αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 67% ή η δυνατότητα μεταφοράς αυτών των προσώπων μαζί με τα αντικείμενα τα οποία είναι άκρως απαραίτητα για τη μετακίνηση τους³⁷.

Σε περιπτώσεις εταιρειών ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτικών κεφαλαιουχικών ή ανωνύμων ή αστικών, όπως επίσης και σε περιπτώσεις των κοινωνιών και κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα,

³⁷ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 22.

οι οποίες έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη η οποία αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη για:

- ⇒ Τους ομόρρυθμους ή τους απλούς, εκτός όμως τους ετερόρρυθμους, εταίρους ή κοινωνούς ή μέλη της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων. Η αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται μεταξύ τους κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία, στην περίπτωση ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιρειών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία.
- ⇒ Τα φυσικά πρόσωπα, μέλη της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Η αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται μεταξύ τους κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές της δεν είναι και εταίροι της.
- ⇒ Τους διαχειριστές της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της. Η αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται μεταξύ τους κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.
- ⇒ Τους διευθύνοντες και εντεταλμένους συμβούλους, τους διοικητές των ανωνύμων εταιριών και τους προέδρους των διοικητικών συμβουλίων τους, Η αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται ισομερώς μεταξύ τους³⁸.

Στην περίπτωση όπου στις παραπάνω τέσσερις περιπτώσεις, οι εταίροι των ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή αστικών εταιριών, όπως επίσης και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, τότε η αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης των οποίων είναι κύριοι ή κάτοχοι τους λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη για τα φυσικά πρόσωπα, που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα, με βάση τα οριζόμενα παραπάνω.

Όσον αφορά τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα τα οποία δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλά όμως έχουν την υποχρέωση υποβολής δήλωσης, όπως επίσης όσον αφορά τις αλλοδαπές επιχειρήσεις ισχύει το εξής: το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της

³⁸ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 22.

περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που τα εκπροσωπεί στην Ελλάδα ή προΐσταται του γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Αυτή η αντικειμενική δαπάνη βαρύνει καθένα από τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται από τις διατάξεις αυτής της παραγράφου ανεξαρτήτως του τόπου διαμονής ή κατοικίας τους και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρία να είναι υψηλότερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας³⁹.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους και άλλα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, τότε η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τα αυτοκίνητα αυτά λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης. Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, το οποίο έχει στην κυριότητα ή στην κατοχή του ανήλικο τέκνο, τότε αυτό λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και στην περίπτωση που αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα.

Στην περίπτωση απόκτησης ή μεταβίβασης καθ' οποιονδήποτε τρόπο ή στην περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής από οποιαδήποτε αιτία επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης κατά τη διάρκεια του έτους, η αντικειμενική δαπάνη περιορίζεται σε τόσα δωδέκατα όσα αναλογούν στους μήνες κυριότητας ή κατοχής του. Κάποιο διάστημα που είναι μεγαλύτερο από δεκαπέντε μέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας.

Στην περίπτωση εικονικής μεταβίβασης ή απόκτησης επιβατικού αυτοκινήτου από περισσότερα πρόσωπα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του ισχύει αυτοτελώς στο σύνολο της για καθένα από τους συμβαλλομένους. Μια μεταβίβαση ή μια κτήση λέγεται εικονική στην περίπτωση που πραγματοποιείται κυρίως μεταξύ συγγενών εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλάγιου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, όμως επιτρέπεται η ανταπόδειξη. Στην περίπτωση που η

³⁹ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 22.

συγκυριότητα είναι πραγματική, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός.

Στην περίπτωση των εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων όπως επίσης και των επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων, καθώς χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για να υπολογιστεί η ετήσια αντικειμενική δαπάνη λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο το οποίο φέρει τη υψηλότερη αντικειμενική δαπάνη. Τέλος, στην περίπτωση ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής ή μικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, η οποία αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησής τους, βαρύνει τον μισθωτή τους⁴⁰.

(δ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη η οποία καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, όπως επίσης και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, η οποία ορίζεται όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών⁴¹.

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, έτσι όπως ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ.)⁴².

(ε) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη η οποία καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών, όπως αυτό καθορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί ένα μόνο οικιακό βοηθό. Επίσης, η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο ίδιος ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει

⁴⁰ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 23.

⁴¹ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 23.

⁴² Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 431.

αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε ετών και απασχολεί έναν νοσοκόμο⁴³.

(στ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν, της οποίας η εκτίμηση της πραγματοποιείται βάσει του κόστους τελών ελλιμενισμού, ασφαλιστρών, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται αναλόγως των μέτρων ολικού μήκους του σκάφους, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ως εξής:

Πίνακας 4: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης

ΟΛΙΚΟ ΜΗΚΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη	
≤ 5 μέτρα	4.000,00 €
≥ 5,01 μέτρα	+2.000,00 € ανά μέτρο
Ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης	
≤ 7 μέτρα	12.000,00 €
7,01-10 μέτρα	+3.000,00 € ανά μέτρο
10,01-12 μέτρα	+7.500,00 € ανά μέτρο
12,01-15 μέτρα	+15.000,00 € ανά μέτρο
15,01-18 μέτρα	+22.500,00 € ανά μέτρο
18,01-22 μέτρα	+30.000,00 € ανά μέτρο
≥ 22,01 μέτρα	+50.000,00 € ανά μέτρο

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

Τα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης μειώνονται κατά ποσοστό 50% στις περιπτώσεις ιστιοφόρων σκαφών, όπως επίσης και στις περιπτώσεις πλοίων αναψυχής τα οποία έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο, τύπων

⁴³ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 23.

«τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ» και τα οποία προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση⁴⁴.

Τα παραπάνω ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης κάθε σκάφους αναψυχής ιδιωτικής χρήσης του πίνακα 4 μειώνεται αναλόγως της παλαιότητας του (υπολογίζεται από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά), κατά ποσοστό 15% για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε ως και δέκα έτη και κατά ποσοστό 30% για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Στην περίπτωση που τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης διαθέτουν μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος. Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης. Οι διατάξεις της περίπτωσης (γ), εκτός των αναφερόμενων στην παλαιότητα των αυτοκινήτων, εφαρμόζονται αναλόγως και σε αυτήν την περίπτωση⁴⁵.

(ζ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών του και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ως εξής⁴⁶:

Πίνακας 5: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα

ΙΠΠΟΙ ΙΣΧΥΟΣ ΚΙΝΗΤΗΡΑ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
Ανεμόπτερα	
-	8.000,00 €
Αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, όπως επίσης και ελικόπτερα	
≤ 150 ίπποι	65.000,00 €
≥ 151 ίπποι	+500,00 € ανά ίππο

⁴⁴ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 23.

⁴⁵ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 23-24.

⁴⁶ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 24.

Αεροσκάφη αεριοπρωθούμενα (JET)	
-	200,00 € ανά λίμπρα ώθησης Οι διατάξεις της περίπτωσης (γ), εκτός της ακινησίας και παλαιότητας, εφαρμόζονται αναλόγως.
Υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) παρ. 1 άρθρου 4 του Δ2/26314/8802/27.7.2010 κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών	
	20.000,00 €

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

Τα παραπάνω ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμοπτέρων και υπερλεφρών πτητικών αθλητικών μηχανών μένουν σταθερά και δεν μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα τους.

(η) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνειά της, ανά κλίμακα, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα. Σε περίπτωση εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης τα παρακάτω ποσά διπλασιάζονται⁴⁷.

Πίνακας 6: Ετήσια αντικειμενική δαπάνη εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
≤ 60 τ.μ.	160,00 € ανά τ.μ.
≥ 61 τ.μ.	320,00 € ανά τ.μ.

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

(θ) Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου ορίζεται σε 3.000,00€ στην περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι άγαμος και σε 5.000,00€ στην περίπτωση συζύγων οι οποίοι υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

Υπάρχει η δυνατότητα αμφισβήτησης από τον φορολογούμενο, αυτού του ετήσιου συνολικού ποσού της αντικειμενικής δαπάνης, στην περίπτωση που αυτό

⁴⁷ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 24.

είναι υψηλότερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, με την προϋπόθεση ότι ο υπόχρεος μπορεί να το αποδείξει σύμφωνα με πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συναντώνται κυρίως στο πρόσωπο των παρακάτω υπόχρεων:

- ⇒ Άτομα που υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις.
- ⇒ Φυλακισμένοι.
- ⇒ Νοσηλευόμενοι σε νοσοκομείο ή κλινική.
- ⇒ Άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας.
- ⇒ Άτομα που συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, εξαιτίας της αποδεδειγμένης συμβολής των συγγενών τους στις δαπάνες τους με την προϋπόθεση ότι οι συγγενείς τους έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές.
- ⇒ Ορφανοί ανήλικοι που είναι κύριοι επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους.
- ⇒ Άτομα που προσκομίζουν στοιχεία για την απόδειξη της πραγματοποίησης δαπάνης μικρότερης από την αντικειμενική για λόγους ανωτέρας βίας⁴⁸.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις παραπάνω περιπτώσεις, ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος υποβολής των απαραίτητων δικαιολογητικών για να το αποδείξει. Η Φορολογική Διοίκηση ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών του καθώς επίσης και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, όπου αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στην πρώτη και στην πέμπτη από τις παραπάνω περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης λογίζεται σε εκείνον με το μεγαλύτερο εισόδημα⁴⁹.

⁴⁸ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 24.

⁴⁹ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 24.

Σχολιασμός άρθρου 31

Με βάση το άρθρο 31 του Ν.4172/13, ο αντικειμενικός προσδιορισμός του εισοδήματος σύμφωνα με την συνολική ετήσια δαπάνη του υπόχρεου, της συζύγου και των εξαρτώμενων μελών του, της οποίας ο καθορισμός γίνεται αντικειμενικά από τις διατάξεις.

Για να εφαρμοστούν τα προαναφερθέντα, πρέπει να ληφθούν υπόψη οκτώ κατηγορίες στοιχείων που χρησιμοποιεί ο υπόχρεος και τα εξαρτώμενα μέλη (όπως αυτά καθορίζονται από το άρθρο 11 του ίδιου νόμου). Έτσι, αυτά τα στοιχεία για τα οποία υπολογίζονται αντικειμενικές δαπάνες-τεκμαρτό εισόδημα είναι τα εξής:

- ⇒ Οι ιδιοκατοικούμενες ή οι μισθωμένες ή οι δωρεάν παραχωρημένες κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες.
- ⇒ Τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής και μικτής χρήσης και τύπου τζιπ.
- ⇒ Τα σκάφη αναψυχής.
- ⇒ Τα αεροσκάφη, τα ελικόπτερα και τα ανεμόπτερα.
- ⇒ Οι δεξαμενές κολύμβησης.
- ⇒ Τα διδάκτρα ιδιωτικών σχολείων στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης.
- ⇒ Οι μισθοί οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτων, δασκάλων και λοιποί προσωπικού.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης⁵⁰.

Για να υπολογιστεί η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ιδιοκατοικούμενης ή της μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρημένης κύριας κατοικίας, γίνεται η άθροιση των παρακάτω ποσών:

- ⇒ Η αξία που προκύπτει από την επιφάνεια των κύριων χώρων.
- ⇒ Η αξία που προκύπτει από την επιφάνεια των βοηθητικών χώρων.

⁵⁰ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 411.

⇒ Η προσαύξηση της τάξης του 40% και 70%, ανάλογα με την τιμή ζώνης της περιοχής όπου βρίσκεται το ακίνητο, στο άθροισμα της αξίας των κύριων και των βοηθητικών χώρων.

⇒ Η προσαύξηση της τάξης του 20% στο σύνολο του αθροίσματος της αξίας των κύριων και των βοηθητικών χώρων και της προσαύξησης ανάλογα με την τιμή ζώνης, όταν πρόκειται για μονοκατοικία⁵¹.

Όσον αφορά τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, όταν ο κυβισμός ενός αυτοκινήτου βρίσκεται ενδιάμεσα και όχι σε πλήρη εκατοντάδα, τότε στρογγυλοποιείται προς την κοντινότερη εκατοντάδα, ως και 50 κ.ε. προς την αμέσως προηγούμενη και πάνω από 50 κ.ε. προς την αμέσως επόμενη. Για παράδειγμα, ένα αυτοκίνητο 1.251 κ.ε. λαμβάνεται ως 1.300 κ.ε., ένα αυτοκίνητο 1.148 κ.ε. λαμβάνεται ως 1.100 κ.ε. και ένα αυτοκίνητο 1.565 λαμβάνεται ως 1.600 κ.ε.

Στην περίπτωση όπου η απόκτηση ή η μεταβίβαση του αυτοκινήτου πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια του έτους, τότε η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μερίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Ένα διάστημα το οποίο είναι μεγαλύτερο από 15 μέρες λαμβάνεται ως ολόκληρος μήνας.

Για παράδειγμα, για ένα αυτοκίνητο με ετήσια αντικειμενική δαπάνη 4.000 € το οποίο αποκτήθηκε στις 18 Μαρτίου, τότε η αντικειμενική του δαπάνη λογίζεται για 9 μήνες, δηλαδή $(4.000 \text{ €} / 12 \text{ μήνες}) * 9 \text{ μήνες} = 3.000 \text{ €}$, ενώ για ένα αυτοκίνητο με ετήσια αντικειμενική δαπάνη 2.800 € το οποίο αποκτήθηκε στις 11 Ιουλίου, τότε η αντικειμενική του δαπάνη λογίζεται για 6 μήνες, δηλαδή $(2.800 \text{ €} / 12 \text{ μήνες}) * 6 \text{ μήνες} = 1.400 \text{ €}$ ⁵².

Σχετικά με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, το οποίο ανήκει σε πρόσωπο που βαρύνει τον υπόχρεο, όπως για παράδειγμα ένας φοιτητής, υπολογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του ίδιου του

⁵¹ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 413.

⁵² Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 415-416.

φορολογούμενου (του πατέρα) εφόσον ο φορολογούμενος είχε αυτό το αυτοκίνητο στην διάθεση του για τις ατομικές ή τις οικογενειακές του ανάγκες⁵³.

Η χρήση και η κατασκευή εσωτερικών ή εξωτερικών δεξαμενών κολύμβησης είναι αντικειμενική δαπάνη. Στον υπολογισμό της ετήσιας συνολικής αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη και η ετήσια αντικειμενική δαπάνη υπολογισμένη βάσει του ύψους των ετήσιων εξόδων συντήρησης και χρήσης της εξωτερικής πισίνας. Σε περίπτωση εσωτερικής πισίνας τα ποσά της τεκμαρτής δαπάνης αυτής της περίπτωσης υφίστανται προσαύξηση 50%⁵⁴.

2.4 Άρθρο 32 «Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων»

Ως ετήσια δαπάνη του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται επίσης και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:

(α) Η αγορά ή η χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Τα κινητά πράγματα μεγάλης αξίας είναι εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 10.000 €. Αν η αξία του κάθε πράγματος είναι μικρότερη αυτού του ποσού, καθώς τα αγορασθέντα πράγματα αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των 10.000 €⁵⁵.

(β) Η αγορά επιχειρήσεων ή η σύσταση ή η αύξηση του κεφαλαίου ατομικών επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων που λειτουργούν με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς.

(γ) Η αγορά ή η χρονομεριστική ή η χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή η ανέγερση οικοδομών ή η κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης. Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται η αξία που ο προσδιορισμός της γίνεται με βάση τις διατάξεις του

⁵³ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 418.

⁵⁴ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 439.

⁵⁵ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 24-25.

άρθρου 41 του Ν.1249/82. Αν το τίμημα στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από αυτήν την αξία, τότε λαμβάνεται αυτό το καθοριζόμενο τίμημα.

Για τις περιοχές όπου δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται:

- ⇒ Το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.
- ⇒ Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος ή της αξίας που φορολογήθηκε και της πραγματικής αξίας του ακινήτου, η οποία υπολογίζεται με βάση τις ισχύουσες διατάξεις στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων⁵⁶.

(δ) Η χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.

(ε) Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον υπερβαίνουν ετησίως το ποσό των 300 €. Εξαιρούνται οι δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ως και τα 24 προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι γενικές δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά 70% με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

(στ) Η απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό αυτής της δαπάνης περιέχονται και οι οικείοι τόκοι, στους οποίους περιέχονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας⁵⁷.

Σχολιασμός άρθρου 32

Τα ποσά τα οποία πραγματικά καταβάλλονται για δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, είναι απαραίτητο να δικαιολογηθούν ότι προέρχονται από φορολογηθέντα ή απαλλασσόμενα κεφάλαια προηγούμενων ετών ή του έτους αγοράς ή από εκποίηση περιουσιακών στοιχείων ή από εισαγωγή συναλλάγματος ή από λήψη δανείων ή δωρεών, όπως ορίζονται στο άρθρο 34 και αποτελούν το πόθεν έσχες. Στην περίπτωση όπου δεν

⁵⁶ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 25.

⁵⁷ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 25.

γίνεται κάλυψη της αγοράς με τα παραπάνω ποσά, τότε το ποσό το οποίο είναι μη καλυπτόμενο θεωρείται τεκμαρτό εισόδημα. Συνοπτικά οι αγορές που ελέγχονται και αποτελούν τεκμήρια είναι οι εξής:

- ⇒ Η αγορά ή η χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών.
- ⇒ Τα κινητά πράγματα μεγάλης αξίας άνω των 10.000 €.
- ⇒ Η αγορά επιχειρήσεων ή η σύσταση ή η αύξηση του κεφαλαίου ατομικών επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων που λειτουργούν με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς.
- ⇒ Η αγορά ή η χρονομεριστική ή η χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή η ανέγερση οικοδομών ή η κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.
- ⇒ Η χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.
- ⇒ Οι δωρεές, οι γονικές παροχές ή οι χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον υπερβαίνουν ετησίως το ποσό των 300 €.
- ⇒ Η απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής⁵⁸.

2.5 Άρθρο 33 «Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών»

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

(α) Στην περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο έχει απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας.

(β) Στην περίπτωση αλλοδαπού προσωπικού με μόνιμη διαμονή εκτός Ελλάδας ή ημεδαπού προσωπικού μόνιμης διαμονής στο εξωτερικό που απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις υπαγόμενες στις διατάξεις του α.ν.89/67, του α.ν.378/1968 και του άρθρου 25 του Ν.27/75, για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης κατοικίας.

⁵⁸ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 447.

(γ) Στην περίπτωση επιχειρήσεων μεταπώλησης αυτοκινήτων τα οποία υπάγονται στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του Ν.2859/00, για την αντικειμενική δαπάνη των επιβατικών αυτοκινήτων, αγορασμένων για μεταπώληση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45 του Ν.2859/00, με την προϋπόθεση ότι η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου έχουν παραμείνει στη Δ.Ο.Υ. ως και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και ότι το αυτοκίνητο κατά αυτήν την χρονική περίοδο δεν κυκλοφόρησε παράνομα.

Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις υποχρεούνται μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 όπου αναγράφονται τα αγορασμένα ή πωλημένα αυτοκίνητα το συγκεκριμένο έτος⁵⁹.

Στην περίπτωση ατομικών επιχειρήσεων μεταπώλησης αυτοκινήτων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθεί η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη του αυτοκινήτου της επιχείρησης.

(δ) Στην περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.

(ε) Στην περίπτωση αγοράς πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα τα οποία ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.

(στ) Στην περίπτωση αγοράς επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν το ποσοστό 67%.

(ζ) Στην περίπτωση ετήσιων αντικειμενικών δαπανών που υπολογίζονται βάσει του άρθρου 31 που αφορούν συνταξιούχους, οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65^ο έτος της ηλικίας τους, αυτές εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό 30% των όσων προκύπτουν με βάση τις προηγούμενες διατάξεις.

(η) Σε περίπτωση φυσικού προσώπου με φορολογική κατοικία στην αλλοδαπή, με την προϋπόθεση ότι δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα⁶⁰.

Σχολιασμός άρθρου 33

⁵⁹ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 25-26.

⁶⁰ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 26.

Περιληπτικά οι περιπτώσεις απαλλαγής από τις αντικειμενικές δαπάνες και τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων είναι οι παρακάτω:

- ⇒ Το επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης που ανήκει σε ανάπηρο, στην περίπτωση όπου αυτό απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.
- ⇒ Η κατοικία και το αυτοκίνητο αλλοδαπού προσωπικού, υπαγόμενα στις διατάξεις του α.ν.89/67, του α.ν.378/1968 και του άρθρου 25 του Ν.27/75.
- ⇒ Τα μεταχειρισμένα αυτοκίνητα τα οποία αγοράζονται από επιχειρήσεις αγοραπωλησίας αυτοκινήτων.
- ⇒ Τα σκάφη αναψυχής που ανήκουν σε μόνιμους κάτοικους εξωτερικού.
- ⇒ Η αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα τα οποία ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.
- ⇒ Τα αυτοκίνητα ειδικά διασκευασμένα αναπήρων.
- ⇒ Όλα τα τεκμήρια κατοίκου εξωτερικού, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.
- ⇒ Όσον αφορά συνταξιούχους, οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65^ο έτος της ηλικίας τους, οι αντικειμενικές δαπάνες εφαρμόζονται μειωμένες κατά 30%⁶¹.

Αναφορικά στην πέμπτη περίπτωση, στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιέχονται τα εξής στοιχεία:

- ⇒ Τα μηχανήματα της επιχείρησης τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία.
- ⇒ Τα φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης από μεταφορείς αγαθών.
- ⇒ Τα φορτηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία χρησιμοποιούνται από αγρότη ή επιχειρηματία προκειμένου να γίνει η μεταφορά προϊόντων της επιχείρησης.
- ⇒ Τα επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης από αυτοκινητιστές.
- ⇒ Τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από ατομική επιχείρηση με αντικείμενο εργασιών την ενοικίαση αυτών των αυτοκινήτων.

⁶¹ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 473-476.

- ⇒ Τα μοτοποδήλατα ή οι μοτοσυκλέτες οι οποίες χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες διανομής πιτσαρίας.
- ⇒ Τα σκάφη για επαγγελματική χρήση.
- ⇒ Τα αεροσκάφη τα οποία αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης⁶².

2.6 Άρθρο 34 «Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής»

Η προκύπτουσα διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του παρόντος νόμου, η οποία προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα, προσδιορίζεται κατά το ίδιο φορολογικό έτος με βάση τα οριζόμενα στις παρακάτω παραγράφους και φορολογείται:

- ⇒ Με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, στην περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή στην περίπτωση που το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή
- ⇒ Με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 29 του παρόντος νόμου, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα αποκλειστικά μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.
- ⇒ Με βάση την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, στην περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού⁶³.

Η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος είναι υποχρεωμένη να λάβει υπόψη τα αναγραφόμενα χρηματικά ποσά στην δήλωση, αποδεικνυόμενα από νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης για τα ποσά που κυρίως είναι:

⁶² Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 474.

⁶³ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 26.

- ⇒ **(α)** Πραγματικά εισοδήματα αποκτημένα από τον φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη του που απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο με βάση τις ισχύουσες διατάξεις. Αν αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, αναγνωρίζονται εφόσον υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νόμιμα από αυτόν.
- ⇒ **(β)** Χρηματικά ποσά τα οποία δεν θεωρούνται εισόδημα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- ⇒ **(γ)** Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων.
- ⇒ **(δ)** Εισαγωγή συναλλάγματος που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, με την προϋπόθεση ότι η απόκτηση του δικαιολογείται στην αλλοδαπή. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης του για τα άτομα: (α) που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους, (β) που διέμειναν τρία τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται εντός δύο ετών από τη μετοικεσία τους και (γ) που διέμειναν πέντε τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και το ποσό του συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομα τους ή στο όνομα του/της συζύγου σε τραπεζικό λογαριασμό χώρας της Ε.Ε. ή σε υποκατάστημα ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρονικό διάστημα διαμονής τους στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις εντός ενός έτους από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα, δίχως αυτό το συνάλλαγμα να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή.
- ⇒ **(ε)** Δάνεια που έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία με βέβαιη χρονολογία.
- ⇒ **(στ)** Δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για την οποία η σχετική φορολογική δήλωση υποβλήθηκε ως την λήξη του έτους μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη.
- ⇒ **(ζ)** Ανάλωση κεφαλαίου η οποία αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο⁶⁴.

⁶⁴ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 26-27.

Για τον προσδιορισμό αυτού του κεφαλαίου ετησίως, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο και προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων τους, από τα χρηματικά ποσά των περιπτώσεων (β), (γ), (δ), (ε) και (στ) της παραγράφου αυτής και από κάθε άλλο ποσό που έχει αποδεδειγμένα εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32 του παρόντος άρθρου, ανεξαρτήτως από το γεγονός αν απαλλάσσονται της εφαρμογής αυτών των άρθρων.

Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 31 του παρόντος νόμου ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις 3.000 € για έναν άγαμο και 5.000 € για συζύγους, το ποσό το οποίο πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων καθώς επίσης και με τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους. Όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κάτω από 3.000 € και 5.000 € αντιστοίχως.

Κάθε ποσό καταβεβλημένο για την απόκτηση των εσόδων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει. Η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για κάλυψη ή περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός και αν αυτά τα ποσά έχουν ληφθεί υπόψη στον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου αυτού του έτους⁶⁵.

Για την κάλυψη ή τον περιορισμό της διαφοράς κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.2019/92 για τα ποσά των πραγματικών ή τεκμαρτών δαπανών τα οποία πραγματοποιούνται από 01/01/94. Τα χρηματικά ποσά τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη από τη δήλωση που υποβλήθηκε βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν.2019/92, για την κάλυψη ή τον περιορισμό της διαφοράς δαπάνης, αφαιρούνται από το σχηματιζόμενο από τα προηγούμενα έτη κεφάλαιο.

Για τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η ζημία του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων φορολογικών ετών δεν εκπίπτει και δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη.

⁶⁵ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 27.

Οι φορολογούμενοι οι οποίοι δεν αναγράφουν ή δεν αναφέρουν με ακρίβεια στη δήλωση τους τα στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης, υπόκεινται στις κυρώσεις και τα πρόστιμα με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας⁶⁶.

Σχολιασμός άρθρου 34

Η προκύπτουσα διαφορά ανάμεσα στο τεκμαρτό εισόδημα (αντικειμενικές δαπάνες και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων) και στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου και των εξαρτώμενων μελών του φορολογείται ανάλογα τις παρακάτω περιπτώσεις με τις σχετικές κλίμακες:

- ⇒ Με την κλίμακα για μισθωτή εργασία και συντάξεις, στην περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή στην περίπτωση που το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή
- ⇒ Με την κλίμακα των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα αποκλειστικά μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.
- ⇒ Με την κλίμακα για μισθωτή εργασία και συντάξεις, στην περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.
- ⇒ Με την κλίμακα των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα, εφόσον ο υπόχρεος αποκτά εισόδημα από κεφάλαιο με την προϋπόθεση ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.
- ⇒ Με την κλίμακα των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα, εφόσον ο υπόχρεος αποκτά εισόδημα από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή

⁶⁶ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 27.

μεταβίβαση τίτλων, με την προϋπόθεση ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις⁶⁷.

Τα χρηματικά ποσά τα οποία δεν θεωρούνται εισόδημα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη της διαφοράς ανάμεσα του συνολικού εισοδήματος και των αντικειμενικών δαπανών και των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων είναι τα εξής:

- ⇒ Είσπραξη εφάπαξ ασφαλιστικών ταμείων.
- ⇒ Κέρδη από την συμμετοχή σε παιχνίδια του Ο.Π.Α.Π. και λαχεία με την προσκόμιση ονομαστικής βεβαίωσης κερδών.
- ⇒ Χρηματικά βραβεία τα οποία καταβάλλονται για την βράβευση επιστημονικών, καλλιτεχνικών κ.λπ. επιδόσεων.
- ⇒ Ποσά υποτροφιών από το δημόσιο.
- ⇒ Η υπεραξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι από αμοιβαία κεφάλαια ή από αμοιβή κεφάλαια ακίνητης περιουσίας από την εξαγορά των μεριδίων τους.
- ⇒ Το επίδομα ανεργίας με την προϋπόθεση ότι το άθροισμα των υπόλοιπων εισοδημάτων του υπόχρεου δεν ξεπερνά ετησίως τα 10.000 €.7το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.).
- ⇒ Το εξωϊδρυματικό επίδομα που δίνεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες κ.λπ.

Από την άλλη, τα παρακάτω χρηματικά ποσά τα οποία δεν θεωρούνται εισόδημα, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για την κάλυψη της διαφοράς ανάμεσα του συνολικού εισοδήματος και των αντικειμενικών δαπανών και των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων:

- ⇒ Επιστροφή κεφαλαίου σε μετόχους ανώνυμης εταιρείας εξαιτίας μείωσης του κεφαλαίου της.
- ⇒ Κέρδη από καζίνο⁶⁸.

⁶⁷ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 481.

⁶⁸ Σταματόπουλος Δ., Καραβοκύρης Δ., 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», σελ. 485-488.

2.7 Μεταβολές στα τεκμήρια με τον Ν.4330/15

Με την δημοσίευση του φορολογικού νόμου Ν.4330/15, επήλθαν κάποιες μεταβολές όσον αφορά την εφαρμογή των τεκμηρίων, οι οποίες αφορούν:

- ⇒ Τον τρόπο εφαρμογής των τεκμηρίων στους κατοίκους του εξωτερικού.
- ⇒ Τον τρόπο φορολόγησης της διαφοράς ανάμεσα στο δηλωθέν και το τεκμαρτό εισόδημα, στην περίπτωση όπου ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν ξεπερνά τα 9.500 €.
- ⇒ Την κατάργηση της διάταξης περί μη εφαρμογής της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης, στην περίπτωση όπου αποκτάται εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα⁶⁹.

2.7.1 Τρόπος εφαρμογής των τεκμηρίων στους κατοίκους του εξωτερικού

Με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του Ν.4330/2015 (τροποποίηση της περίπτωσης η' του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε.) ορίζεται ότι:

- ⇒ Δεν εφαρμόζονται οι αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες για τα φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην αλλοδαπή.
- ⇒ Δεν εφαρμόζονται οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων για τα φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην αλλοδαπή με την προϋπόθεση ότι δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

Επομένως, τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης δεν εφαρμόζονται στους κατοίκους εξωτερικού ακόμα και όταν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα. Αντίθετα, οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζονται, μόνο όταν αποκτάται εισόδημα στην Ελλάδα.

⁶⁹ Σταματόπουλος Γ., 2015, «Μεταβολές στα τεκμήρια με το μίνι φορολογικό ν. 4330/2015», <http://www.forin.gr/articles/article/14858/metaboles-sta-tekmhria-me-to-mini-forologiko-n-4330-2015>

Για παράδειγμα, ένας κάτοικος εξωτερικού, άγαμος, διαθέτει μία δευτερεύουσα κατοικία 100 τ.μ. σε περιοχή με τιμή ζώνης 2.500 €/τ.μ. και ένα αυτοκίνητο Ι.Χ. 1400 κ.ε. με έτος πρώτης κυκλοφορίας το 2012. Επίσης, αγόρασε μέσα στο 2014 ένα ακίνητο αξίας 30.000 €. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις ανάλογα με την ύπαρξη ή μη πραγματικού εισοδήματος

⇒ Στην περίπτωση που δεν αποκτά πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα το σύνολο του τεκμαρτού του εισοδήματος είναι μηδενικό και δεν υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης.

⇒ Στην περίπτωση που αποκτά πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα ισχύει μόνο το τεκμήριο αγοράς ακινήτου 30.000 € και υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης⁷⁰.

2.7.2 Τρόπος φορολόγησης της διαφοράς ανάμεσα στο δηλωθέν και το τεκμαρτό εισόδημα

Με βάση την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Ν.4330/15(τροποποίηση της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε.) ορίζεται ότι η πιθανή διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και δηλωθέντος εισοδήματος, η οποία προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα, φορολογείται με βάση την κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων, με την προϋπόθεση ότι ο υπόχρεος έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (εισόδημα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα και ακίνητη περιουσία) ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου (εισόδημα από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας και από μεταβίβαση τίτλων) και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν είναι μεγαλύτερο από 9.500 €.

Επομένως, όταν αποκτάται εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, υπάρχει διαφορά μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο από 9.500 €, τότε η διαφορά αυτή φορολογείται με την κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων (άρθρο

⁷⁰ Σταματόπουλος Γ., 2015, «Μεταβολές στα τεκμήρια με το μίνι φορολογικό ν. 4330/2015», <http://www.forin.gr/articles/article/14858/metaboles-sta-tekmhria-me-to-mini-forologiko-n-4330-2015>

15 του Ν.4172/13). Επίσης, υφίσταται και η μείωση του φόρου (άρθρο 16 του Ν.4172/13) με αφορολόγητο όριο 9.545,45 €.

Όπως είναι φανερό, η διαφορά τεκμαρτού και δηλωθέντος εισοδήματος δεν οδηγεί στην καταβολή φόρου. Αντίθετα, αν το τεκμαρτό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από 9.500 € η διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και δηλωθέντος εισοδήματος φορολογείται με την κλίμακα κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα⁷¹.

2.7.3 Κατάργηση της διάταξης περί μη εφαρμογής της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης

Με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν.4330/15 (κατάργηση της περίπτωσης ε' του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε.) καταργήθηκε η διάταξη περί μη εφαρμογής της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης, όταν αποκτάται εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα. Όμως, αυτή η διάταξη κρίθηκε μη απαραίτητη, δεδομένου του τρόπου με τον οποίο φορολογείται πλέον η διαφορά μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ⁷².

⁷¹ Σταματόπουλος Γ., 2015, «Μεταβολές στα τεκμήρια με το μίνι φορολογικό ν. 4330/2015», <http://www.forin.gr/articles/article/14858/metaboles-sta-tekmhria-me-to-mini-forologiko-n-4330-2015>

⁷² Σταματόπουλος Γ., 2015, «Μεταβολές στα τεκμήρια με το μίνι φορολογικό ν. 4330/2015», <http://www.forin.gr/articles/article/14858/metaboles-sta-tekmhria-me-to-mini-forologiko-n-4330-2015>

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

3.1 Παραδείγματα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης

Παράδειγμα 1 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)

Ένα υπόχρεος διαμένει σε διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 75 τ.μ. (κωδ.211) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων μικρότερη από 2.800 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & 75 \text{ τ.μ. * } 40 \text{ €} = \mathbf{3.000 \text{ €}} \end{aligned}$$

Στην περίπτωση που το ίδιο διαμέρισμα έχει αποθήκη 15 τ.μ. και θέση στάθμευσης 10 τ.μ., σύνολο βοηθητικών χώρων 25 τ.μ. (κωδ.212), ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & (\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ.}) + (\text{Βοηθητικοί χώροι της κύριας} \\ & \text{κατοικίας * } 40 \text{ €}), \text{ δηλαδή} \\ & (75 \text{ τ.μ. * } 40 \text{ €}) + (25 \text{ τ.μ. * } 40 \text{ €}) = 3.000 \text{ €} + 1.000 \text{ €} = \mathbf{4.000 \text{ €}} \end{aligned}$$

Παράδειγμα 2 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)

Ένα υπόχρεος διαμένει σε διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 145 τ.μ. (κωδ.211) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων μικρότερη από 2.800 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ. * } 40 \text{ €}) + (40 \text{ τ.μ. * } 65 \text{ €}) + (25 \text{ τ.μ. * } 110 \text{ €}) = 3.200 \text{ €} + 2.600 \text{ €} + 2.750 \text{ €} = \\ & \mathbf{8.550 \text{ €}} \end{aligned}$$

Στην περίπτωση που το ίδιο διαμέρισμα έχει αποθήκη 30 τ.μ. και θέση στάθμευσης 15 τ.μ., σύνολο βοηθητικών χώρων 45 τ.μ. (κωδ.212), ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & (\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ.}) + (\text{Βοηθητικοί χώροι της κύριας} \\ & \quad \text{κατοικίας} * 40 \text{ €}), \text{ δηλαδή} \\ & [(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (40 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) + (25 \text{ τ.μ.} * 110 \text{ €})] + (45 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) = \\ & 3.200 \text{ €} + 2.600 \text{ €} + 2.750 \text{ €} + 1.800 \text{ €} = \mathbf{10.350 \text{ €}} \end{aligned}$$

Παράδειγμα 3 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)

Ένα υπόχρεος διαμένει σε διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 95 τ.μ. (κωδ.211) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ.}, \text{ δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (15 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = 3.200 \text{ €} + 975 \text{ €} = \mathbf{4.175 \text{ €}} \end{aligned}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά διαμέρισμα το οποίο βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ., εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτό το διαμέρισμα είναι $4.175 \text{ €} + (4.175 \text{ €} * 40\%) = 4.175 \text{ €} + 1.670 \text{ €} = \mathbf{5.845 \text{ €}}$

Στην περίπτωση που το ίδιο διαμέρισμα έχει αποθήκη 10 τ.μ. και θέση στάθμευσης 10 τ.μ., σύνολο βοηθητικών χώρων 20 τ.μ. (κωδ.212), ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & (\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ.}) + (\text{Βοηθητικοί χώροι της κύριας} \\ & \quad \text{κατοικίας} * 40 \text{ €}), \text{ δηλαδή} \\ & [(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (15 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €})] + (20 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) = 3.200 \text{ €} + 975 \text{ €} + 800 \text{ €} = \mathbf{4.975 \text{ €}} \end{aligned}$$

Καθώς η περίπτωση αυτή αφορά διαμέρισμα το οποίο βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτό το διαμέρισμα είναι $4.975 \text{ €} + (4.975 \text{ €} * 40\%) = 4.975 \text{ €} + 1.990 \text{ €} = \mathbf{6.965 \text{ €}}$

Παράδειγμα 4 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)

Ένα υπόχρεος διαμένει σε μονοκατοικία (κωδ.240) (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 210 τ.μ. (κωδ.211) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται η μονοκατοικία έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων μικρότερη από 2.800 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για τη μονοκατοικία έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (40 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) + (80 \text{ τ.μ.} * 110 \text{ €}) + (10 \text{ τ.μ.} * 200 \text{ €}) = \\ & 3.200 \text{ €} + 2.600 \text{ €} + 8.800 \text{ €} + 2.000 \text{ €} = \mathbf{16.600 \text{ €}} \end{aligned}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά μονοκατοικία, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 20%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $16.600 \text{ €} + (16.600 \text{ €} * 20\%) = 16.600 \text{ €} + 3.320 \text{ €} = \mathbf{19.920 \text{ €}}$

Στην περίπτωση που η ίδια μονοκατοικία έχει αποθήκη 20 τ.μ. και θέση στάθμευσης 20 τ.μ., σύνολο βοηθητικών χώρων 40 τ.μ. (κωδ.212), ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την μονοκατοικία αυτή έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & (\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ.}) + (\text{Βοηθητικοί χώροι της κύριας} \\ & \quad \text{κατοικίας * 40 €}), \text{ δηλαδή} \\ & [(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (40 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) + (80 \text{ τ.μ.} * 110 \text{ €}) + (10 \text{ τ.μ.} * 200 \text{ €})] + (40 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) \\ & = 3.200 \text{ €} + 2.600 \text{ €} + 8.800 \text{ €} + 2.000 \text{ €} + 1.600 \text{ €} = \mathbf{18.200 \text{ €}} \end{aligned}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά μονοκατοικία, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 20%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $18.200 \text{ €} + (18.200 \text{ €} * 20\%) = 18.200 \text{ €} + 3.640 \text{ €} = \mathbf{21.840 \text{ €}}$

Παράδειγμα 5 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων)

Ένα υπόχρεος διαμένει σε διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 105 τ.μ. (κωδ.211) με αποθήκη 15 τ.μ. και θέση στάθμευσης 10 τ.μ., δηλαδή σύνολο βοηθητικών χώρων 25 τ.μ. (κωδ.212). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων μεγαλύτερη από 5.000 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{(Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ.)} + \text{(Βοηθητικοί χώροι της κύριας} \\ & \text{κατοικίας * 40 €), δηλαδή} \\ & [(80 \text{ τ.μ. * 40 €}) + (25 \text{ τ.μ. * 65 €})] + (25 \text{ τ.μ. * 40 €}) = 3.200 \text{ €} + 1.625 \text{ €} + 1.000 \text{ €} = \\ & \mathbf{5.825\text{€}} \end{aligned}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά διαμέρισμα το οποίο βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 70%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτό το διαμέρισμα είναι 5.825 € + (5.825 € * 70%) = 5.825 € + 4,077,50 € = **9.902,50 €**

Ο ίδιος υπόχρεος έχει ως πρώτη δευτερεύουσα κατοικία μονοκατοικία (κωδ.241) με επιφάνεια κύριων χώρων 125 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται η μονοκατοικία έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για τη μονοκατοικία αυτή έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ. * 40 €}) + (40 \text{ τ.μ. * 65 €}) + (5 \text{ τ.μ. * 110 €}) = \\ & 3.200 \text{ €} + 2.600 \text{ €} + 550 \text{ €} = \mathbf{6.350 \text{ €}} \end{aligned}$$

Καθώς η περίπτωση αυτή αφορά μονοκατοικία η οποία βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται

προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $6.350 \text{ €} + (6.350 \text{ €} * 40\%) = 6.350 \text{ €} + 2.540 \text{ €} = \mathbf{8.890 \text{ €}}$

Επίσης, αναφερόμαστε σε μονοκατοικία και επομένως εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 20%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $8.890 \text{ €} + (8.890 \text{ €} * 20\%) = 8.890 \text{ €} + 1.778 \text{ €} = \mathbf{10.668 \text{ €}}$

Τέλος, καθώς είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$10.668 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{5.334 \text{ €}}$$

Παράδειγμα 6 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης)

Ένας φορολογούμενος διαθέτει επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης 1.360 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2007 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.400 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για κάθε 100 κ.ε. 600 €. Άρα $4.000 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} = 5.200 \text{ €}$. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$5.200 \text{ €} - (5.200 \text{ €} * 30\%) = 5.200 \text{ €} - 1.560 \text{ €} = \mathbf{3.640 \text{ € (κωδ.851)}}$$

Παράδειγμα 7 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης ακινήτων και δεξαμενής κολύμβησης)

Ένα υπόχρεος διαμένει σε μονοκατοικία (κωδ.240) (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 180 τ.μ. (κωδ.211) με σύνολο βοηθητικών χώρων 50 τ.μ. (κωδ.212) (αποθήκη 30 τ.μ. και θέση στάθμευσης 20 τ.μ.). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται η μονοκατοικία έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων 4.100 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για τη μονοκατοικία αυτή έχει ως εξής:

$$(Κύριοι χώροι * τιμή ανά τ.μ.) + (Βοηθητικοί χώροι * 40 €), δηλαδή
[(80 τ.μ. * 40€) + (40 τ.μ. * 65€) + (60 τ.μ. * 110€)] + (50 τ.μ. * 40 €) = **14.400 €**$$

Καθώς η περίπτωση αυτή αφορά μονοκατοικία η οποία βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $14.400 € + (14.400 € * 40\%) = 14.400 € + 5.760 € = \mathbf{20.160 €}$

Επίσης, αναφερόμαστε σε μονοκατοικία και επομένως εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 20%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $20.160 € + (20.160 € * 20\%) = 20.160 € + 4.032 € = \mathbf{24.192 €}$.

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης με επιφάνεια 55 τ.μ. (κωδ.767). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την συγκεκριμένη πισίνα και καθώς η επιφάνεια της είναι μικρότερη από 60 τ.μ., είναι:

$$55 \text{ τ.μ.} * 160 € = \mathbf{8.800 € \text{ (κωδ.765)}}$$

Τέλος, ως άγαμος, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ορίζεται στο ποσό των **3.000 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες, οι οποίες στο σύνολο τους είναι **35.992 €**:

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την μονοκατοικία είναι 24.192 €.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της εξωτερικής πισίνας είναι 8.800€.

⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 3.000 €.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός και το ποσό του συνολικού του εισοδήματος για το έτος αυτό είναι 22.400 € (κωδ.301), καθώς ο μηνιαίος μισθός του ανέρχεται στα 1.600 €. Επομένως, η διαφορά είναι:

$$35.992 € - 22.400 € = \mathbf{13.592 €}$$

3.2 Παραδείγματα προσδιορισμού φόρου με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες

Παρακάτω θα γίνει παρουσίαση ορισμένων παραδειγμάτων για τον προσδιορισμό του φόρου για το φορολογικό έτος 2014 που αφορά εισοδήματα που αποκτήθηκαν από την 1^η Ιανουαρίου 2014 ως 31^η Δεκεμβρίου 2014. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλα τα στοιχεία τα οποία αναφέρθηκαν στο θεωρητικό μέρος και πολλά ακόμα, τα οποία όπως είναι φυσικό δεν υπήρχε η δυνατότητα να αναλυθούν.

Τα παραδείγματα αφορούν τον υπολογισμό τεκμηρίων αλλά και τον υπολογισμό φόρου των υπόχρεων κατά περίπτωση. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί ότι το αφορολόγητο όριο είναι 9.545,45 € και ότι στην περίπτωση φορολόγησης με την κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων υφίσταται και η μείωση του φόρου (άρθρο 16 του Ν.4172/13).

Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 7: Κλίμακα φορολογητέου εισοδήματος μισθωτών-συνταξιούχων

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΕ €	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ (%)
≤25.000 €	22%
25.000,01 € - 42.000 €	32%
>42.000 €	42%

Πηγή: Ίδια επεξεργασία (Αναγνώστου Ε, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»)

Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των 2.100 €, όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 21.000 €. Αν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των 2.100 €, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο είναι πάνω από 21.000 €, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά 100 € ανά 1.000 € του φορολογητέου εισοδήματος⁷³.

Επίσης, όταν ένα φυσικό πρόσωπο αποκτά εισόδημα από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση ακινήτου, έχει το δικαίωμα μείωσης αυτού του εισοδήματος κατά 5% επί του ακαθαρίστου εισοδήματος για δαπάνες οι οποίες

⁷³ Αναγνώστου Ε., 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος», σελ. 14.

πραγματοποιήθηκαν για επισκευή, συντήρηση, ανακαίνιση ή άλλες πάγιες και λειτουργικές δαπάνες του ακινήτου, ανεξάρτητα από το είδος και τη χρήση αυτού⁷⁴.

Τέλος, παρατίθεται ο πίνακας 5 του εντύπου Ε1 όπου φαίνονται οι κωδικοί όπου καταχωρούνται τα ποσά των αντικειμενικών δαπανών των περιουσιακών στοιχείων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ												
1. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση: α) Την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρημένη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες.												
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ			ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ - ΟΔΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΚΛΕΙΟΥΝ ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΚΑΤΑΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Α) ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ		204	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Β) ΠΡΩΤΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ		205	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Γ) ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ		206	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
β) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για λοιπές κατοικίες											707	708
γ) τα επιβατικά αυτ./τα Ι.Χ., Μ.Χ. (οικογένεια, ατομική εταιρική επιρ/ση, κοινωνιών και κοινοπραξιών)												
Κ.Α.	Α.Φ.Μ. κύριου ή κάτοχου Ε.Ι.Χ. Μ.Χ.	Κ.Α.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ		Κ.Α.	Κωδικός	Κ.Α.	Μηνιαίο	Κ.Α.	Ποσοστό	Κ.Α.	Επίσημο
			Γράμματα	Αριθμός		ΕΠΙΧ.	ΚΑΤΗΓ.	ΚΑΤΗΓ.	ΑΝΑΦ.	ΑΝΑΦ.	ΑΝΑΦ.	ΑΝΑΦ.
840		750			703	761	771		775		851	852
841		751			704	762	772		776		853	854
842		752			705	763	773		777		855	856
843		753			706	764	774		778		857	858
δ) τα σκάφη αναψυχής Ι.Χ. (οικογένεια κτλ.)												
Κ.Α.	Α.Φ.Μ. κύριου ή κάτοχου	Κ.Α.	Κατηγορία	Κ.Α.	Κατηγορία	Κ.Α.	Κατηγορία	Κ.Α.	Κατηγορία	Κ.Α.	Κατηγορία	Κ.Α.
844		779	ΝΑΙ	785	ΝΑΙ	777	729	733	747		711	712
845		780	ΝΑΙ	786	ΝΑΙ	778	730	734	748		713	714
ε) τις αμοιβές πληρωμάτων σκαφών αναψυχής											731	732
ε) τα αεροσκάφη, ελικόπτερα Ι.Χ. και ανεμόπτερα												
Ποσά	Αριθμός	Τύπος	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός	Αριθμός
			709		710		737		736		739	715
στ) τις δεξαμενές κολύμβησης (πιτσίνες)												
Κ.Α.	Επιμετρήσιμη (περ. μέτρα)	Κ.Α.	Μηνιαίο	Κ.Α.	Μηνιαίο	Κ.Α.	Μηνιαίο	Κ.Α.	Μηνιαίο	Κ.Α.	Μηνιαίο	Κ.Α.
767		755		741		765		766		768		769
768		757		742		767		769		770		771
ζ) Δαπάνη για διδάκτρα σε ιδιωτικά σχολεία											789	790
η) Δαπάνες για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτ./των, δασκάλους και λοιπό προσωπικό											770	771
2. Από τη δαπάνη που καταβάλλετε:												
α) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίκυκλων κτλ. οχημάτων											719	720
β) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής, λοιπών σκαφών αναψυχής και αεροσκαφών											721	722
γ) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 10.000 €											723	724
δ) για την αγορά επιχειρήσεων, εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων γενικά											743	744
ε) για την αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης											735	736
στ) για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε											769	770
ζ) για δωρεές ή γονικές παραχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών άνω των 300€ (εκτός από το Δημόσιο κτλ.)											725	726
η) για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων οποιασδήποτε μορφής											727	728

Αναλυτικά για τον πίνακα 5 «προσδιορισμός ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης» έχουμε τα εξής.

(α) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρημένη κύρια κατοικία και ως δύο δευτερεύουσες:

- ⇒ Κωδικός 204: ο αριθμός παροχής ρεύματος της κύριας κατοικίας και κωδικός 205 και 206 αντίστοιχα για τον αριθμό παροχής ρεύματος για τις δύο πρώτες δευτερεύουσες κατοικίες.

⁷⁴ Ημερησία.gr, 2015, «Φόρο 11% - 33% θα πληρώσουν οι ιδιοκτήτες για ανείσπρακτα ενοίκια», <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=27197&subid=2&pubid=113490462>

- ⇒ Κωδικός 203: συμπληρώνεται το «ναι» σε περίπτωση όπου η πρώτη κατοικία είναι μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρημένη, ενώ οι κωδικοί 207 και 209 αφορούν τις δευτερεύουσες κατοικίες.
- ⇒ Κωδικός 240: συμπληρώνεται το «ναι» σε περίπτωση όπου η πρώτη κατοικία είναι μονοκατοικία, ενώ οι κωδικοί 241 και 242 αφορούν τις δευτερεύουσες κατοικίες.
- ⇒ Συμπληρώνεται ο όροφος της κύριας κατοικίας και των δευτερευουσών.
- ⇒ Κωδικός 211: η επιφάνεια των κύριων χώρων της κύριας κατοικίας και στον κωδικό 212 η επιφάνεια των βοηθητικών χώρων.
- ⇒ Κωδικός 213 και 214: το ποσοστό συνιδιοκτησίας του υπόχρεου και της συζύγου αντίστοιχα για την πρώτη κατοικία.
- ⇒ Κωδικός 215: συμπληρώνονται οι μήνες ιδιοκατοίκησης μέσα στο φορολογικό έτος για την πρώτη κατοικία, ενώ οι κωδικοί 222 και 229 αφορούν τις δευτερεύουσες κατοικίες.
- ⇒ Κωδικός 216: αφορά την τιμή ζώνης όπου βρίσκεται το συγκεκριμένο ακίνητο.

(β) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα επιβατικά αυτοκίνητα:

- ⇒ Κωδικός 840: αναγράφεται το Α.Φ.Μ. του κυρίου ή του κατόχου του αυτοκινήτου.
- ⇒ Κωδικός 750: αναγράφονται τα στοιχεία κυκλοφορίας του αυτοκινήτου (γράμματα και αριθμοί της πινακίδας κυκλοφορίας).
- ⇒ Κωδικός 703: καταγράφεται ο κυβισμός του.
- ⇒ Κωδικός 761: οι μήνες κυριότητας του μέσα στο φορολογικό έτος.
- ⇒ Κωδικός 771: αφορά το ποσοστό συνιδιοκτησίας του.
- ⇒ Κωδικός 775: αναφέρεται το έτος πρώτης κυκλοφορίας του επιβατικού αυτοκινήτου στην Ελλάδα.

(γ) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης:

- ⇒ Κωδικός 844: αναγράφεται το Α.Φ.Μ. του κυρίου ή του κατόχου του σκάφους.

- ⇒ Συμπληρώνεται ο αριθμός και το λιμάνι νηολογίου.
- ⇒ Κωδικός 779: συμπληρώνεται το «ναι» στην περίπτωση που πρόκειται για ιστιοφόρο, ενώ στον κωδικό 785 συμπληρώνεται το «ναι» στην περίπτωση που το σκάφος διαθέτει χώρο ενδιαίτησης.
- ⇒ Κωδικός 717: αφορά το ποσοστό συνιδιοκτησίας του.
- ⇒ Κωδικός 729: αφορά το έτος πρώτης νηολόγησης.
- ⇒ Κωδικός 733: οι μήνες κυριότητας του μέσα στο φορολογικό έτος.
- ⇒ Κωδικός 747: καταχωρείται το μήκος του σκάφους.
- ⇒ Κωδικός 731: αναγράφονται οι αμοιβές των πληρωμάτων των σκάφων αναψυχής.

(δ) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη, τα ελικόπτερα και τα ανεμόπτερα:

- ⇒ Συμπληρώνονται τα στοιχεία της εθνικότητας και της νηολόγησης του αεροσκάφους, του ελικόπτερου ή του ανεμόπτερου, ο τύπος του, ο αριθμός σειράς του κατασκευαστή και ο αερολιμένας της συνήθους παραμονής του.
- ⇒ Κωδικός 709 και 710 αφορούν το ποσοστό συνιδιοκτησίας του υπόχρεου και της συζύγου.
- ⇒ Κωδικός 737: οι μήνες κυριότητας του μέσα στο φορολογικό έτος.
- ⇒ Κωδικός 738: αναγράφονται οι ίπποι ή οι λίμπρες.
- ⇒ Κωδικός 739: αφορά το έτος της πρώτης νηολόγησης του.

(ε) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τις δεξαμενές κολύμβησης:

- ⇒ Για εξωτερική πισίνα στον κωδικό 767 αναγράφονται τα τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας της, στον κωδικό 740 οι μήνες κυριότητας της μέσα στο φορολογικό έτος και στους κωδικούς 755 και 756 το ποσοστό συνιδιοκτησίας του υπόχρεου και της συζύγου αντίστοιχα.
- ⇒ Για εσωτερική πισίνα στον κωδικό 768 αναγράφονται τα τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας της, στον κωδικό 749 οι μήνες κυριότητας της μέσα στο φορολογικό έτος και στους κωδικούς 757 και 758 το ποσοστό συνιδιοκτησίας του υπόχρεου και της συζύγου αντίστοιχα.

(στ) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία συμπληρώνεται ο κωδικός 769.

(ζ) Όσον αφορά την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την αμοιβή οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό συμπληρώνεται ο κωδικός 770 με το σύνολο των αμοιβών αυτών.

Πριν την παρουσίαση των αναλυτικών παραδειγμάτων είναι πολύ χρήσιμο να παρουσιαστούν με πολύ σύντομα παραδείγματα για κάποιες βασικές περιπτώσεις.

(α) Η φορολόγηση γίνεται σύμφωνα με την κλίμακα των μισθωτών όταν ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού εισοδήματος του προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή δεν έχει εισόδημα από καμία κατηγορία ή έχει εισόδημα αποκλειστικά και μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίο και παράλληλα το τεκμαρτό του εισόδημα είναι μικρότερο από 9.500 €. Παραδείγματα:

- ⇒ Σύνολο εισοδημάτων 12.000 € (εισόδημα από μισθούς 9.000 € και εισόδημα από ακίνητα 3.000 €) και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 16.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 4.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος προέρχεται από μισθωτή εργασία.
- ⇒ Σύνολο εισοδημάτων 18.000 € (εισόδημα από μισθούς 9.000 € και εισόδημα από ακίνητα 9.000 €) και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 20.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 2.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, καθώς τα εισοδήματα από τις δύο κατηγορίες είναι ισόποσα.
- ⇒ Σύνολο εισοδημάτων 0 € και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 12.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 12.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, καθώς δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία.

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 2000 € από τόκους και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 9.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 8.800 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, καθώς υπάρχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο από 9.500 €⁷⁵.

(β) Η φορολόγηση γίνεται σύμφωνα με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας όταν ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού εισοδήματος του δεν προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Παραδείγματα:

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 12.000 € (εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα 9.000 € και εισόδημα από ακίνητα 3.000 €) και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 20.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 8.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος δεν προέρχεται από μισθωτή εργασία.

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 16.000 € (εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα 8.000 € και εισόδημα από ακίνητα 8.000 €) και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 20.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 4.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος δεν προέρχεται από μισθωτή εργασία και επίσης υπάρχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο, αλλά το τεκμαρτό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από 9.500 €.

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 200 € από τόκους και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 10.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 9.800 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος δεν

⁷⁵ Χριστόπουλος Γ., 2015, «Πως φορολογούνται οι περιστασιακά απασχολούμενοι και πως η διαφορά πραγματικού εισοδήματος και τεκμηρίων (προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων), με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015», <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/21162>

προέρχεται από μισθωτή εργασία και επίσης υπάρχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο, αλλά το τεκμαρτό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από 9.500 €.

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 3.000 € (εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα -9.000 € και εισόδημα από ακίνητα 3.000 €) και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 12.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 9.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος δεν προέρχεται από μισθωτή εργασία⁷⁶.

(γ) Η φορολόγηση γίνεται με συντελεστή 13% όταν ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση ή το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος του προέρχεται από ατομική αγροτική επιχείρηση. Παραδείγματα:

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 13.000 € (εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση 9.000 € και εισόδημα από ακίνητα 4.000 €) και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 20.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 7.000 €, η οποία θα φορολογηθεί με 13%, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος προέρχεται από ατομική αγροτική επιχείρηση⁷⁷.

(δ) Η φορολόγηση γίνεται σύμφωνα με την κλίμακα των μισθωτών όταν ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. Παραδείγματα:

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 200 € από τόκους και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 10.000 €. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 9.800 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών.

(ε) Περιπτώσεις εφαρμογής και ενεργοποίησης της ελάχιστης ετήσιας αντικειμενική δαπάνης και τρόπος φορολόγησης της. Παραδείγματα:

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 10 € από τόκους και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 3.000€ (ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης). Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη

⁷⁶ Χριστόπουλος Γ., 2015, «Πως φορολογούνται οι περιστασιακά απασχολούμενοι και πως η διαφορά πραγματικού εισοδήματος και τεκμηρίων (προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων), με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015», <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/21162>

⁷⁷ Χριστόπουλος Γ., 2015, «Πως φορολογούνται οι περιστασιακά απασχολούμενοι και πως η διαφορά πραγματικού εισοδήματος και τεκμηρίων (προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων), με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015», <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/21162>

εφαρμόζεται καθώς υπάρχει πραγματικό εισόδημα από τόκους. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 2.990 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, καθώς υπάρχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο από 9.500 €.

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 10 € από τόκους και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 5.500 € (2.500 € τεκμήριο κατοικίας και 3.000 € ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης). Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη εφαρμόζεται καθώς υπάρχει πραγματικό εισόδημα από τόκους και τεκμαρτό από την κατοικία. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 5.490 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, καθώς υπάρχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο από 9.500 €.

⇒ Σύνολο εισοδημάτων 50 € από τόκους και το σύνολο των τεκμηρίων είναι 10.000 € (3.500 € τεκμήριο κατοικίας, 3.500 € τεκμήριο Ι.Χ. και 3.000 € ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης). Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη εφαρμόζεται καθώς υπάρχει πραγματικό εισόδημα από τόκους και τεκμαρτό από την κατοικία. Επομένως, η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικής δαπάνης είναι 9.550 €, η οποία θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος τους δεν προέρχεται από μισθούς, υπάρχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από 9.500 €⁷⁸.

Παράδειγμα 8 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **άγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 60 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 2.400 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ, δηλαδή

⁷⁸ Χριστόπουλος Γ., 2015, «Πως φορολογούνται οι περιστασιακά απασχολούμενοι και πως η διαφορά πραγματικού εισοδήματος και τεκμηρίων (προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων), με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015», <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/21162>

$$60 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €} = \mathbf{2.400 \text{ €}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.190 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2005 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.200 κ.ε. είναι 4.000 €. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$4.000 \text{ €} - (4.000 \text{ €} * 30\%) = 4.000 \text{ €} - 1.200 \text{ €} = \mathbf{2.800 \text{ € (κωδ.851)}}$$

Τέλος, ως άγαμος, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ορίζεται στο ποσό των **3.000 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες, οι οποίες στο σύνολο τους είναι **8.200 €**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 2.400 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.800 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 3.000 €.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι άνεργος και τα μόνα εισοδήματα που απέκτησε κατά την διάρκεια του 2014 ήταν 4.800 € (κωδ.103) από **εκμίσθωση κατοικίας** (ενοίκια) και 0,50 € (κωδ.667) από **τόκους καταθέσεων**. Το εισόδημα από ενοίκια μετά από την μείωση κατά 5% ανέρχεται σε $4.800 \text{ €} - (4.800 \text{ €} * 5\%) = 4.560\text{€}$.

Άρα το δηλωθέν εισόδημα του υπόχρεου είναι 4.560,50 €. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$8.200 \text{ €} - 4.560,50 \text{ €} = \mathbf{3.639,50 \text{ €}}$$

Καθώς, υπάρχει διαφορά μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος, ο υπόχρεος έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο από 9.500 €, τότε η διαφορά αυτή φορολογείται με την **κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων** και υφίσταται και η μείωση του φόρου με αφορολόγητο όριο 9.545,45 €.

Επομένως, το ποσό των 3.639,50 € θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 800,69 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό του αναλογούντος φόρου, αυτός ο φόρος δεν υφίσταται.

Το ακαθάριστο ποσό από τα ενοίκια το οποίο είναι 4.560 € θα φορολογηθεί με 11% και θα προκύψει φόρος 501,60 €. Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή 15% και επομένως από τα 0,50 € εισοδήματος από τόκους θα προκύψει 0,08 € φόρος. Επομένως, το σύνολο του φόρου ανέρχεται σε **501,68 €**

Παράδειγμα 9 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **άγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 135 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 2.600 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

$$\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (40 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) + (15 \text{ τ.μ.} * 110) = \mathbf{7.450 \text{ €}}$$

Ο ίδιος υπόχρεος έχει ως **πρώτη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 65 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των 2.700 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή
(65 τ.μ. * 40 €) = **2.600€**

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$2.600 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{1.300 \text{ €}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.320 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2011 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.300 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα επόμενα 100 κ.ε. 600 €. Άρα 4.000 € + 600 € = **4.600 € (κωδ.851)**.

Τέλος, ως άγαμος, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ορίζεται στο ποσό των **3.000 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες, οι οποίες στο σύνολο τους είναι **16.350 €**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 7.450 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την δευτερεύουσα κατοικία είναι 1.300€.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 4.600 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 3.000 €

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι άνεργος και τα μόνα εισοδήματα που απέκτησε κατά την διάρκεια του 2014 ήταν 7.200 € (κωδ.103) από **εκμίσθωση κατοικίας** (ενοίκια). Το εισόδημα από ενοίκια μετά από την μείωση κατά 5% ανέρχεται σε 7.200 € - (7.200 € * 5%) = 6.840€.

Άρα το δηλωθέν εισόδημα του υπόχρεου είναι 4.560,50 €. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$16.350 \text{ €} - 6.840 \text{ €} = \mathbf{9.510 \text{ €}}$$

Καθώς, υπάρχει διαφορά μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος, ο υπόχρεος έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και το τεκμαρτό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από 9.500 €, τότε η διαφορά αυτή φορολογείται με την **κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας**.

Επομένως, το ποσό των 9.510 € θα φορολογηθεί με **26%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι **2.472,60 €** και προκαταβολή φόρου 55% επί αυτού του ποσού δηλαδή **1.359,93 €**.

Το ακαθάριστο ποσό από τα ενοίκια το οποίο είναι 6.840 € θα φορολογηθεί με 11% και θα προκύψει φόρος 752,40 €. Επομένως, το σύνολο των κύριων φόρων ανέρχεται σε $2.472,60 + 752,40 \text{ €} = \mathbf{3.225 \text{ €}}$ και η προκαταβολή φόρου σε **1.359,93 €**. Επίσης, λόγω του ότι σαν φορολογητέο εισόδημα θα θεωρηθεί το τεκμαρτό εισόδημα, δηλαδή 16.350 € υπάρχει επιπλέον και ειδικής εισφορά αλληλεγγύης, η οποία ανέρχεται σε 1% επί αυτού του ποσού, δηλαδή **163,50 €**.

Συμπερασματικά, το σύνολο του φόρου που θα κληθεί να πληρώσει ο υπόχρεος είναι **4.748,43 €** και προκύπτει από τα εξής:

- ⇒ Φόρος από τα ενοίκια 752,40 €.
- ⇒ Φόρος από την προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών 2.472,60 €.
- ⇒ Προκαταβολή φόρου 1.359,93 €.
- ⇒ Ειδική εισφορά αλληλεγγύης 163,50 €.

Παράδειγμα 10 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **άγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 80 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 4.200 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή

$$80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €} = \mathbf{3.200 \text{ €}}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά διαμέρισμα το οποίο βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτό το διαμέρισμα είναι $3.200 \text{ €} + (3.200 \text{ €} * 40\%) = 3.200 \text{ €} + 1.280 \text{ €} = \mathbf{4.480 \text{ €}}$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.340 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2004 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.300 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα επόμενα 100 κ.ε. 600 €. Άρα $4.000 \text{ €} + 600 \text{ €} = \mathbf{4.600 \text{ €}}$. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 50%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$4.600 \text{ €} - (4.600 \text{ €} * 50\%) = 4.600 \text{ €} - 2.300 \text{ €} = \mathbf{2.300 \text{ € (κωδ.851)}}$$

Τέλος, ως άγαμος, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ορίζεται στο ποσό των **3.000 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες, οι οποίες στο σύνολο τους είναι **9.780 €**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 4.480 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.300 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 3.000 €.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός με δηλωθέν εισόδημα 6.000 € (κωδ.301) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$9.780 \text{ €} - 6.000 \text{ €} = \mathbf{3.780 \text{ €}}$$

Επομένως, το ποσό 9.780 € (6.000 € μισθός + 3.780 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος του προέρχεται από μισθωτή εργασία, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 2.151,60 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, το σύνολο του φόρου που θα πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος ανέρχεται σε **51,60 €**

Παράδειγμα 11 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **έγγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 110 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 2.500 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (30 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = \mathbf{5.150 \text{ €}} \end{aligned}$$

Η σύζυγος του έχει ως **πρώτη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 100 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 2.700 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (20 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = \mathbf{4.500 \text{ €}} \end{aligned}$$

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$4.500 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{2.250 \text{ €}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.630 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2009 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.600 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα 4.000 € + 600 € + 600 € + 600 € + 600 € = **6.400 €**. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$6.400 \text{ €} - (6.400 \text{ €} * 30\%) = 6.400 \text{ €} - 1.920 \text{ €} = \mathbf{4.480 \text{ € (κωδ.851)}}$$

Η σύζυγος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.120 κ.ε. (κωδ.704) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2008 (κωδ.776). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.100 κ.ε. είναι **4.000 €**. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$4.000 \text{ €} - (4.000 \text{ €} * 30\%) = 4.000 \text{ €} - 1.200 \text{ €} = \mathbf{2.800 \text{ € (κωδ.854)}}$$

Τέλος, ως έγγαμοι, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για κάθε έναν σύζυγο ορίζεται στο ποσό των **2.500 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου και της συζύγου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες για τον καθένα χωριστά, οι οποίες στο σύνολο τους **για τον υπόχρεο** είναι **12.130€**:

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 5.150 €.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 4.480 €.

⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Προσθέτοντας τις παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες **για την σύζυγο**, στο σύνολο τους είναι **7.550€**:

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την δευτερεύουσα κατοικία είναι 2.250€.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.800 €.

⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός με σύνολο φορολογητέου εισοδήματος 9.000 € (κωδ.301) για το έτος 2014. Επίσης, απέκτησε 2.400 € (κωδ.103) από εκμίσθωση κατοικίας (ενοίκια). Το εισόδημα από ενοίκια μετά από την μείωση κατά 5% ανέρχεται σε 2.400 € - (2.400 € * 5%) = 2.280€.

Άρα το δηλωθέν εισόδημα του υπόχρεου είναι 11.280 €. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$12.130 \text{ €} - 11.280 \text{ €} = 850 \text{ €}$

Επομένως, το ποσό των 9.850 € (9.000 € μισθός + 850 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 2.167 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, ο φόρος ουσιαστικά είναι 67,00 €.

Το ακαθάριστο ποσό από τα ενοίκια το οποίο είναι 2.280 € θα φορολογηθεί με 11% και θα προκύψει φόρος 250,80 €. Επομένως, το σύνολο του φόρου **για τον υπόχρεο** ανέρχεται σε **317,80 €**

Η σύζυγος είναι και αυτή μισθωτή με σύνολο φορολογητέου εισοδήματος 6.000 € (κωδ. 302) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$7.550 \text{ €} - 6.000 \text{ €} = 1.550 \text{ €}$$

Επομένως, το ποσό των 7.550 € (6.000 € μισθός + 1.550 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 1.661 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό του αναλογούντος φόρου, αυτός ο φόρος δεν υφίσταται. Επομένως, το σύνολο του φόρου **για την σύζυγο** ανέρχεται σε **0,00 €**

Επίσης, λόγω του ότι σαν φορολογητέο εισόδημα θα θεωρηθεί το τεκμαρτό εισόδημα, δηλαδή 12.130 € υπάρχει επιπλέον και ειδικής εισφορά αλληλεγγύης, η οποία ανέρχεται σε 1% επί αυτού του πόσου, δηλαδή **121,30 €**.

Συμπερασματικά, το σύνολο του φόρου που θα κληθεί να πληρώσει ο υπόχρεος και η σύζυγος του είναι **439,10 €** και προκύπτει από τα εξής:

- ⇒ Φόρος από τα ενοίκια 250,80 €.
- ⇒ Φόρος από την προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών 67,00 €.
- ⇒ Ειδική εισφορά αλληλεγγύης 121,30 €.

Παράδειγμα 12 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **έγγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 85 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 3.100 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

$$\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (5 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = 3.525 \text{ €}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά διαμέρισμα το οποίο βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτό το διαμέρισμα είναι $3.525 \text{ €} + (3.525 \text{ €} * 40\%) = 3.525 \text{ €} + 1.410 \text{ €} = \mathbf{4.935 \text{ €}}$

Ο ίδιος έχει ως **πρώτη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 60 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 1.800 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή
 $60 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €} = \mathbf{2.400 \text{ €}}$

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:
 $2.400 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{1.200 \text{ €}}$

Η σύζυγος του έχει ως **δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 45 τ.μ. (κωδ.225) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.230), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 1.600 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή
 $45 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €} = \mathbf{1.800 \text{ €}}$

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:
 $1.800 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{900 \text{ €}}$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.440 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2001 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.400 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα 4.000 € + 600 € + 600 € = **5.200 €**. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 50%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$5.200 \text{ €} - (5.200 \text{ €} * 50\%) = 5.200 \text{ €} - 2.600 \text{ €} = \mathbf{2.600 \text{ € (κωδ.851)}}$$

Η σύζυγος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.090 κ.ε. (κωδ.704) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2006 (κωδ.776). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.100 κ.ε. είναι **4.000 €**. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$4.000 \text{ €} - (4.000 \text{ €} * 30\%) = 4.000 \text{ €} - 1.200 \text{ €} = \mathbf{2.800 \text{ € (κωδ.854)}}$$

Επίσης, **ο φορολογούμενος** κατά την διάρκεια του έτους 2014 πήρε καταναλωτικό **δάνειο 1.500 €** (κωδ.727) από την τράπεζα για αγορά οικιακού εξοπλισμού.

Τέλος, ως έγγαμοι, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για κάθε έναν σύζυγο ορίζεται στο ποσό των **2.500 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου και της συζύγου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες για τον καθένα χωριστά, οι οποίες στο σύνολο τους **για τον υπόχρεο** είναι **11.235€**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 4.935 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την δευτερεύουσα κατοικία είναι 1.200€.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.600 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Ο υπόχρεος εκτός των παραπάνω έχει και το καταναλωτικό δάνειο ποσού 1.500 €, το οποίο δεν συνυπολογίζεται για το υπολογισμό του συνολικού ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης (τεκμαρτό εισόδημα), αλλά προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα για να υπολογιστεί η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών. Επομένως, το φορολογητέο εισόδημα είναι το άθροισμα του τεκμαρτού εισοδήματος 11.235 € και του ποσού του δανείου 1.500 €, το οποίο ισούται με **12.735 €**.

Προσθέτοντας τις παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες **για την σύζυγο**, στο σύνολο τους είναι **6.200€**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την δευτερεύουσα κατοικία είναι 900€.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.800 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός με δηλωθέν εισόδημα 6.000 € (κωδ.301) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$12.735 \text{ €} - 6.000 \text{ €} = \mathbf{6.735 \text{ €}}$

Επομένως, το ποσό των 12.735 € (6.000 € μισθός + 6.735 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο

φόρος που του αντιστοιχεί είναι 2.801,70 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, το σύνολο του φόρου **για τον υπόχρεο** ανέρχεται σε **701,70 €**

Η σύζυγος είναι και αυτή μισθωτή με δηλωθέν εισόδημα 3.000 € (κωδ.302) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$6.200 \text{ €} - 3.000 \text{ €} = \mathbf{3.200 \text{ €}}$$

Επομένως, το ποσό των 6.200 € (3.000 € μισθός + 3.200 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με 22%, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 1.364 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό του αναλογούντος φόρου, αυτός ο φόρος δεν υφίσταται. Επομένως, το σύνολο του φόρου **για την σύζυγο** ανέρχεται σε **0,00 €**

Συμπερασματικά, το σύνολο του φόρου που θα κληθεί να πληρώσει ο υπόχρεος και η σύζυγος του είναι **701,70 €**

Στην περίπτωση όπου δεν υπήρχε το καταναλωτικό δάνειο του ποσού 1.500€, τότε το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου θα ήταν 11.235 € με **22%** φορολόγηση. Δηλαδή ο υπόχρεος θα πλήρωνε φόρο 2.471,70 € - 2.100 € την μείωση του φόρου = **371,70 €**

Παράδειγμα 13 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **έγγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 90 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 1700 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} &\text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας} * \text{τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ &(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (10 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = \mathbf{3.850 \text{ €}} \end{aligned}$$

Η σύζυγος του έχει ως **πρώτη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 45 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 2.200 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή
 $45 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €} = \mathbf{1.800\text{€}}$

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$1.800 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{900 \text{ €}}$$

Επίσης, η σύζυγος του έχει ως **δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 110 τ.μ. (κωδ.225) χωρίς βοηθητικούς χώρους για 8 μήνες μέσα στο έτος 2014. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.230), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 2.300 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή
 $[(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (30 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €})] * \frac{8}{12} = 5.150 \text{ €} * \frac{8}{12} = \mathbf{3.433,33 \text{ €}}$

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$3.433,33 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{1.716,67 \text{ €}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.280 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2012 (κωδ.775), με ποσοστό συνιδιοκτησίας με την σύζυγο του 50% (κωδ.771). Καθώς το υπόλοιπο 50% ανήκει στην σύζυγο, θα συμπληρωθούν οι αντίστοιχοι κωδικοί για τα κ.ε. (κωδ.704), για το έτος κυκλοφορίας (κωδ.776) και για το ποσοστό

συνιδιοκτησίας (κωδ.772). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.300 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα $4.000 \text{ €} + 600 \text{ €} = \mathbf{4.600 \text{ €}}$. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$4.600 \text{ €} * 50\% = \mathbf{2.300 \text{ €}}$ (κωδ.851 και κωδ.854) για τον κάθε σύζυγο.

Ο φορολογούμενος αγόρασε **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.370 κ.ε. (κωδ.705) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2006 (κωδ.777) στις 12 Ιουλίου 2014 έναντι 2.500 € (κωδ.719). Επίσης, πρέπει να συμπληρωθούν οι μήνες κυριότητας (κωδ.763). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.400 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα $4.000 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} = \mathbf{5.200 \text{ €}}$. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$5.200 \text{ €} - (5.200 \text{ €} * 30\%) = 5.200 \text{ €} - 1.560 \text{ €} = 3.640 \text{ €}$$

$$3.640 \text{ €} * 6/12 = \mathbf{1.820 \text{ € (κωδ.855)}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος κατά την διάρκεια του έτους 2014 πήρε καταναλωτικό **δάνειο ποσού 1.200 €** (κωδ.727) από την τράπεζα για αγορά οικιακού εξοπλισμού και η **σύζυγος** του πήρε και αυτή καταναλωτικό **δάνειο ποσού 3.000 €** (κωδ.728) από την τράπεζα.

Τέλος, ως έγγαμοι, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για κάθε έναν σύζυγο ορίζεται στο ποσό των **2.500 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου και της συζύγου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες για τον καθένα χωριστά, οι οποίες στο σύνολο τους **για τον υπόχρεο** είναι **10.470 €**:

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 3.850 €.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.300 €.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του δεύτερου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 1.820 €.

⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Ο υπόχρεος εκτός των παραπάνω έχει και το καταναλωτικό δάνειο ποσού 1.200 € και την αγορά του επιβατικού αυτοκινήτου, τα οποία δεν συνυπολογίζονται για το υπολογισμό του συνολικού ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης (τεκμαρτό εισόδημα), αλλά προστίθενται στο φορολογητέο εισόδημα για να υπολογιστεί η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών. Επομένως, το φορολογητέο εισόδημα είναι το άθροισμα του τεκμαρτού εισοδήματος 10.470 € και του ποσού του δανείου 1.200 € και του ποσού της αγοράς του αυτοκινήτου 2.500 €, το οποίο ισούται με **14.170 €**

Προσθέτοντας τις παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες **για την σύζυγο**, στο σύνολο τους είναι **7.416,67 €**:

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την πρώτη δευτερεύουσα κατοικία είναι 900€.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία είναι 1.716,67 €.

⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.300 €.

⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Η σύζυγος εκτός των παραπάνω έχει και το καταναλωτικό δάνειο ποσού 3.000 €, το οποίο δεν συνυπολογίζεται για το υπολογισμό του συνολικού ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης (τεκμαρτό εισόδημα), αλλά προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα για να υπολογιστεί η προστιθέμενη διαφορά

αντικειμενικών δαπανών. Επομένως, το φορολογητέο εισόδημα είναι το άθροισμα του τεκμαρτού εισοδήματος 7.416,67 € και του ποσού του δανείου 3.000 €, το οποίο ισούται με **10.416,67 €**

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός με δηλωθέν εισόδημα 8.400 € (κωδ.301) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$14.170 \text{ €} - 8.400 \text{ €} = \mathbf{5.770 \text{ €}}$$

Επομένως, το ποσό των 14.170 € (8.400 € μισθός + 5.770 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 3.117,40 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, το σύνολο του φόρου **για τον υπόχρεο** ανέρχεται σε **1.017,40 €**

Η σύζυγος είναι και αυτή μισθωτή με δηλωθέν εισόδημα 4.200 € (κωδ.302) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$10.416,67 \text{ €} - 4.200 \text{ €} = \mathbf{6.216,67 \text{ €}}$$

Επομένως, το ποσό των 10.419,97 € (4.200 € μισθός + 6.216,67 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 2.291,67 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, το σύνολο του φόρου **για την σύζυγο** ανέρχεται σε **191,67 €**

Συμπερασματικά, το σύνολο του φόρου που θα κληθεί να πληρώσει ο υπόχρεος και η σύζυγος του είναι $1.017,40 + 191,67 \text{ €} = \mathbf{1.209,07 \text{ €}}$

Παράδειγμα 14 (παράδειγμα προσδιορισμού φόρου)

Ένας υπόχρεος, **έγγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 95 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό

των ακινήτων, 2.100 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή

$$(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (15 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = \mathbf{4.175 \text{ €}}$$

Η σύζυγος του έχει ως **πρώτη δευτερεύουσα κατοικία** διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 110 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους για 6 μήνες (κωδ.222) μέσα στο έτος 2014. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 2.300 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή

$$[(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (30 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €})] * 6/12 = 5.150 \text{ €} * 6/12 = \mathbf{2.575 \text{ €}}$$

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$2.575 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{1.287,50 \text{ €}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.110 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2013 (κωδ.775), με ποσοστό συνιδιοκτησίας με την σύζυγο του 50% (κωδ.771). Καθώς το υπόλοιπο 50% ανήκει στην σύζυγο, θα συμπληρωθούν οι αντίστοιχοι κωδικοί για τα κ.ε. (κωδ.704), για το έτος κυκλοφορίας (κωδ.776) και για το ποσοστό συνιδιοκτησίας (κωδ.772). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.100 κ.ε. είναι **4.000 €**. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$4.600 \text{ €} * 50\% = \mathbf{2.000 \text{ €}}$$
 (κωδ.851 και κωδ.854) για τον κάθε σύζυγο.

Ο φορολογούμενος αγόρασε **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.460 κ.ε. (κωδ.705) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2005 (κωδ.777) στις

28 Ιουλίου 2014 έναντι 3.000 € (κωδ.719). Επίσης, πρέπει να συμπληρωθούν οι μήνες κυριότητας (κωδ.763). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.500 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα $4.000 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} = 5.800 \text{ €}$. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$5.800 \text{ €} - (5.800 \text{ €} * 30\%) = 5.800 \text{ €} - 1.740 \text{ €} = 4.060 \text{ €}$$

$$4.060 \text{ €} * 5/12 = 1.691,67 \text{ € (κωδ.855)}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος κατά την διάρκεια του έτους 2014 πήρε μαζί με την σύζυγο του καταναλωτικό δάνειο ποσού 3.000 € από την τράπεζα για αγορά οικιακού εξοπλισμού. Επομένως, σε κάθε έναν αναλογεί ποσό 1.500 € (κωδ.727 και κωδ.728).

Τέλος, ως έγγαμοι, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για κάθε έναν σύζυγο ορίζεται στο ποσό των 2.500 €

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου και της συζύγου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες για τον καθένα χωριστά, οι οποίες στο σύνολο τους για τον υπόχρεο είναι 10.366,67 €:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 4.175 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 1.691,67 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του δεύτερου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.000 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Ο υπόχρεος εκτός των παραπάνω έχει και το καταναλωτικό δάνειο ποσού 1.500 € και την αγορά του επιβατικού αυτοκινήτου, τα οποία δεν συνυπολογίζονται για το υπολογισμό του συνολικού ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης (τεκμαρτό εισόδημα), αλλά προστίθενται στο φορολογητέο εισόδημα για να υπολογιστεί η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών. Επομένως, το φορολογητέο εισόδημα είναι το άθροισμα του τεκμαρτού εισοδήματος 10.366,67 € και του ποσού του δανείου 1.500 € και του ποσού της αγοράς του αυτοκινήτου 3.000 €, το οποίο ισούται με **14.866,67 €**

Προσθέτοντας τις παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες **για την σύζυγο**, στο σύνολο τους είναι **5.787,50 €**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την δευτερεύουσα κατοικία είναι 1.287,50 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 2.000 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Η σύζυγος εκτός των παραπάνω έχει και το καταναλωτικό δάνειο ποσού 1.500 €, το οποίο δεν συνυπολογίζεται για το υπολογισμό του συνολικού ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης (τεκμαρτό εισόδημα), αλλά προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα για να υπολογιστεί η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών. Επομένως, το φορολογητέο εισόδημα είναι το άθροισμα του τεκμαρτού εισοδήματος 5.787,50 € και του ποσού του δανείου 1.500 €, το οποίο ισούται με **7.287,50 €**

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός με δηλωθέν εισόδημα 8.400 € (κωδ.301) για το έτος 2014. Επίσης, απέκτησε 1.200 € (κωδ.103) από εκμίσθωση κατοικίας (ενοίκια). Το εισόδημα από ενοίκια μετά από την μείωση κατά 5% ανέρχεται σε $1.200 € - (1.200 € * 5\%) = 1.140 €$.

Άρα το δηλωθέν εισόδημα του υπόχρεου είναι 9.540 €. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$14.866,67 \text{ €} - 9.540 \text{ €} = \mathbf{5.326,67 \text{ €}}$$

Επομένως, το ποσό των 13.726,67 € (8.400 € μισθός + 5.326,67 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 3.019,87 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, ο φόρος ουσιαστικά είναι 919,87 €.

Το ακαθάριστο ποσό από τα ενοίκια το οποίο είναι 1.140 € θα φορολογηθεί με 11% και θα προκύψει φόρος 125,40 €. Επομένως, το σύνολο του φόρου **για τον υπόχρεο** ανέρχεται σε **1.045,27 €**

Η σύζυγος είναι και αυτή μισθωτή με δηλωθέν εισόδημα 5.600 € (κωδ.302) για το έτος 2014. Επίσης, απέκτησε 960 € (κωδ.104) από εκμίσθωση κατοικίας (ενοίκια). Το εισόδημα από ενοίκια μετά από την μείωση κατά 5% ανέρχεται σε 960 € - (960 € * 5%) = 912 €.

Άρα το δηλωθέν εισόδημα της συζύγου είναι 6.512 €. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$7.287,50 \text{ €} - 6.512 \text{ €} = \mathbf{775,50 \text{ €}}$$

Επομένως, το ποσό των 6.375,50 € (5.600 € μισθός + 775,50 € προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων)- φορολογητέο εισόδημα- θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 1.402,61 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό του αναλογούντος φόρου, αυτός ο φόρος δεν υφίσταται. Επομένως, το σύνολο του φόρου **για την σύζυγο** ανέρχεται σε **0,00 €**

Το ακαθάριστο ποσό από τα ενοίκια το οποίο είναι 912 € θα φορολογηθεί με 11% και θα προκύψει φόρος 100,32 €. Επομένως, το σύνολο του φόρου **για την σύζυγο** ανέρχεται σε **100,32 €**

Συμπερασματικά, το σύνολο του φόρου που θα κληθεί να πληρώσει ο υπόχρεος και η σύζυγος του είναι **1.145,59 €** και προκύπτει από τα εξής:

⇒ Φόρος από τα ενοίκια του υπόχρεου 125,40 €.

⇒ Φόρος από τα ενοίκια της συζύγου 100,32 €.

⇒ Φόρος από την προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών 919,87 €

Παράδειγμα 15 (παράδειγμα προσδιορισμού αντικειμενικής δαπάνης και τρόπος κάλυψης τους-προσδιορισμός φόρου)

Ένας υπόχρεος, **έγγαμος**, έχει ως **κύρια κατοικία** ένα διαμέρισμα με επιφάνεια κύριων χώρων 130 τ.μ. (κωδ.211). Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.216), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, 3.100 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για την κύρια κατοικία του φορολογούμενου έχει ως εξής:

$$\begin{aligned} & \text{Κύριοι χώροι της κύριας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή} \\ & (80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (40 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) + (10 \text{ τ.μ.} * 110 \text{ €}) = \mathbf{6.900 \text{ €}} \end{aligned}$$

Εξαιτίας του ότι η περίπτωση αυτή αφορά διαμέρισμα το οποίο βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτό το διαμέρισμα είναι $6.900 \text{ €} + (6.900 \text{ €} * 40\%) = 6.900 \text{ €} + 2.760 \text{ €} = \mathbf{9.660 \text{ €}}$

Η σύζυγος του έχει ως **πρώτη δευτερεύουσα κατοικία** μονοκατοικία (κωδ.241) με επιφάνεια κύριων χώρων 100 τ.μ. (κωδ.218) χωρίς βοηθητικούς χώρους. Η περιοχή στην οποία βρίσκεται το διαμέρισμα έχει τιμή ζώνης (κωδ.223), με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό 3.200 €/τ.μ. Επομένως, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για το διαμέρισμα αυτό έχει ως εξής:

Κύριοι χώροι της δευτερεύουσας κατοικίας * τιμή ανά τ.μ., δηλαδή
 $(80 \text{ τ.μ.} * 40 \text{ €}) + (20 \text{ τ.μ.} * 65 \text{ €}) = \mathbf{4.500 \text{ €}}$

Καθώς η περίπτωση αυτή αφορά μονοκατοικία η οποία βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 €/τ.μ. και μικρότερη από 5.000 €/τ.μ, εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 40%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $4.500 \text{ €} + (4.500 \text{ €} * 40\%) = 4.500 \text{ €} + 1.800 \text{ €} = \mathbf{6.300 \text{ €}}$

Επίσης, αναφερόμαστε σε μονοκατοικία και επομένως εφαρμόζεται προσαύξηση της τάξης του 20%. Άρα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αυτήν την μονοκατοικία είναι $6.300 \text{ €} + (6.300 \text{ €} * 20\%) = 6.300 \text{ €} + 1.260 \text{ €} = \mathbf{7.560 \text{ €}}$.

Καθώς, είναι δευτερεύουσα κατοικία, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ορίζεται στο μισό της παραπάνω αντικειμενικής δαπάνης δηλαδή:

$$7.560 \text{ €} * \frac{1}{2} = \mathbf{3.780 \text{ €}}$$

Επίσης, η σύζυγος διαθέτει εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης με επιφάνεια 50 τ.μ. (κωδ.767). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την συγκεκριμένη πισίνα και καθώς η επιφάνεια της είναι μικρότερη από 60 τ.μ., είναι:

$$50 \text{ τ.μ.} * 160 \text{ €} = \mathbf{8.000 \text{ € (κωδ.766)}}$$

Επίσης, ο φορολογούμενος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.720 κ.ε. (κωδ.703) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2008 (κωδ.775). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.700 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα $4.000 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} + 600 \text{ €} = \mathbf{7.000 \text{ €}}$. Λόγω της παλαιότητας του αυτό το ποσό μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του συγκεκριμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι:

$$7.000 \text{ €} - (7.000 \text{ €} * 30\%) = 7.000 \text{ €} - 2.100 \text{ €} = \mathbf{4.900 \text{ € (κωδ.851)}}$$

Η σύζυγος διαθέτει **επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης** 1.340 κ.ε. (κωδ.704) με πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα το 2012 (κωδ.776). Επομένως, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το συγκεκριμένο αυτοκίνητο, υπολογίζεται ως εξής: καθώς ανήκει στην κατηγορία των 1.300 κ.ε. είναι 4.000 €, προσθέτοντας για τα κάθε 100 κ.ε. παραπάνω 600 €. Άρα 4.000 € + 600 € = **4.600 € (κωδ.854)**.

Τέλος, ως έγγαμοι, η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για κάθε έναν σύζυγο ορίζεται στο ποσό των **2.500 €**

Συνοψίζοντας για να υπολογιστεί το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του συγκεκριμένου υπόχρεου και της συζύγου, θα πρέπει να προστεθούν όλες οι παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες για τον καθένα χωριστά, οι οποίες στο σύνολο τους **για τον υπόχρεο** είναι **17.060 €**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία είναι 9.660 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 4.900 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Προσθέτοντας τις παρακάτω επιμέρους αντικειμενικές δαπάνες **για την σύζυγο**, στο σύνολο τους είναι **18.880 €**:

- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για την πρώτη δευτερεύουσα κατοικία είναι 3.780 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι 4.600 €.
- ⇒ Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της πισίνας είναι 8.000 €.
- ⇒ Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης είναι 2.500 €.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι μισθωτός με δηλωθέν εισόδημα 12.900 € (κωδ.301) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$17.060 \text{ €} - 12.900 \text{ €} = \mathbf{4.160 \text{ €}}$$

Η σύζυγος είναι και αυτή μισθωτή με δηλωθέν εισόδημα 14.400 € (κωδ.302) για το έτος 2014. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$18.880 \text{ €} - 14.400 \text{ €} = \mathbf{4.480 \text{ €}}$$

Επομένως, το συνολικό καθαρό εισόδημα του έτους 2014 είναι **27.300 €**, η συνολική δαπάνη τεκμηρίων είναι **35.940 €** και η συνολική προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων είναι:

$$35.940 \text{ €} - 27.300 \text{ €} = \mathbf{8.640 \text{ €}}$$

Ο σύζυγος επικαλείται ποσό της τάξης των 3.000 € (κωδ.781) από πώληση του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης που διέθετε ως τις 5 Ιανουαρίου 2014 και των 6.200 € (κωδ.787) από ανάλωση κεφαλαίου, σύνολο **9.200 €**.

Ο κάθε σύζυγος θα φορολογηθεί βάσει των πραγματικών τους εισοδημάτων (εφόσον είναι και οι δύο μισθωτοί με φορολογητέο εισόδημα $\leq 25.000 \text{ €}$, ο φορολογικός συντελεστής είναι 22%), καθώς αθροιστικά και για τους δύο μαζί δεν προκύπτει διαφορά η οποία δεν καλύπτεται από ποσά τα οποία μειώνουν τα τεκμήρια. Πιο απλά, η συνολική προστιθέμενη διαφορά των τεκμηρίων και των δύο συζύγων από τα συνολικά καθαρά εισοδήματά τους είναι **8.640 €**. Επομένως, αυτή η διαφορά καλύπτεται από το ποσό των **9.200 €** που επικαλείται ο ίδιος ο φορολογούμενος⁷⁹.

⁷⁹ Χριστόπουλος Γιώργος, 2015, «Η παγίδα των τεκμηρίων», <http://www.capital.gr/tax/3053605/i-pagida-ton-tekmirion>

Επομένως, **για τον υπόχρεο** το ποσό των 12.900 € θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 2.838 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, το σύνολο του φόρου που θα πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος ανέρχεται σε **738,00 €**

Επίσης, υπάρχει επιπλέον ειδική εισφορά αλληλεγγύης, η οποία ανέρχεται σε 1% επί του φορολογητέου εισοδήματος, δηλαδή **129,00 €**.

Όσον αφορά **την σύζυγο** το ποσό των 14.400 € θα φορολογηθεί με **22%**, δηλαδή ο φόρος που του αντιστοιχεί είναι 3.168 €. Όμως, λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει η μείωση του αφορολόγητου κατά το ποσό των 2.100€, το σύνολο του φόρου που θα πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος ανέρχεται σε **1.068,00 €**

Επίσης, υπάρχει επιπλέον ειδική εισφορά αλληλεγγύης, η οποία ανέρχεται σε 1% επί του φορολογητέου εισοδήματος, δηλαδή **144,00 €**.

Συμπερασματικά, το σύνολο του φόρου που θα κληθεί να πληρώσει ο υπόχρεος και η σύζυγος του είναι **2.079,00 €** και προκύπτει από τα εξής:

- ⇒ Φόρος από τον μισθό του υπόχρεου 738,00 €.
- ⇒ Φόρος από τον μισθό της συζύγου 1.068,00 €.
- ⇒ Ειδική εισφορά αλληλεγγύης του υπόχρεου 129,00 €.
- ⇒ Ειδική εισφορά αλληλεγγύης της συζύγου 144,00 €.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η φορολόγηση ουσιαστικά αποτελεί ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των ατόμων, καθώς υπάρχουν διάφορες μορφές της, οι οποίες συναντώνται καθημερινά. Η φορολόγηση των φυσικών προσώπων με βάση τα εισοδήματά τους, τα οποία μπορεί να προέρχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από κέρδη επιχειρηματικής δραστηριότητας, από κεφάλαιο και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, γίνεται σε ετήσια βάση στην Ελλάδα.

Εκτός από το συνολικό δηλωθέν εισόδημα, εφαρμόζεται και το τεκμαρτό εισόδημα, το οποίο προσδιορίζεται από τα άρθρα 30-34 του Ν.4172/13, που αφορούν τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας φυσικών προσώπων.

Τα τεκμήρια διαβίωσης ή οι αντικειμενικές δαπάνες είναι τα ελάχιστα ποσά, τα οποία καταβάλλει κάθε χρόνο ο φορολογούμενος για την συντήρηση των περιουσιακών του στοιχείων (σπίτια, αυτοκίνητα κ.λπ.), για την πληρωμή διδάκτρων ιδιωτικών σχολείων και μισθούς υπηρετικού προσωπικού και για την κάλυψη των άμεσων προσωπικών του αναγκών, και τα οποία προστίθενται για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ορίου φορολογητέου τεκμαρτού εισοδήματος.

Αν το δηλωθέν εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα, τότε δεν επηρεάζεται ούτε το φορολογητέο εισόδημα, ούτε τον φόρο που καλείται να πληρώσει ο υπόχρεος.

Στην περίπτωση, όμως, που το τεκμαρτό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το συνολικό καθαρό εισόδημα που δηλώνεται από τον φορολογούμενο και τα

εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας, τότε η φορολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

Έτσι, σε αυτήν την περίπτωση, προστίθεται η διαφορά των τεκμηρίων και προσαυξάνονται τα εισοδήματα τα οποία έχουν δηλωθεί. Αυτή η προσαύξηση δεν φορολογείται σύμφωνα με κάποια συγκεκριμένη κλίμακα, αλλά ανάλογα με την περίπτωση, η φορολόγηση είναι διαφορετική.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ⇒ Αναγνώστου Ευθύμιος, 2014, «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος».
- ⇒ Κοψιαύτης Ανδρέας, 2008, «Κωδικοποίηση και ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων», Τόμος Α' , Εκδόσεις Press line, Αθήνα.
- ⇒ Σταματόπουλος Δημήτρης, Καραβοκύρης Αντώνης, 2014, «Κώδικας Φορολογίας εισοδήματος-Ανάλυση & ερμηνεία», Α' έκδοση, Εκδόσεις Σταματόπουλου, Αθήνα.
- ⇒ Φλώρος Αριστείδης, 2005, «Φορολογική λογιστική: Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων-Λογιστική & πρακτική αντιμετώπιση», Εκδόσεις Σύγχρονη εκδοτική, Αθήνα.
- ⇒ Ημερησία.gr, 2015, «Φόρο 11% - 33% θα πληρώσουν οι ιδιοκτήτες για ανείσπρακτα ενοίκια»,
<http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=27197&subid=2&pubid=113490462>
- ⇒ Σταματόπουλος Γιάννης, 2015, «Μεταβολές στα τεκμήρια με το μίνι φορολογικό ν. 4330/2015»,
<http://www.forin.gr/articles/article/14858/metaboles-sta-tekmhria-me-to-mini-forologiko-n-4330-2015>
- ⇒ Χριστόπουλος Γιώργος, 2015, «Πως φορολογούνται οι περιστασιακά απασχολούμενοι και πως η διαφορά πραγματικού εισοδήματος και τεκμηρίων (προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων), με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015», <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/21162>

⇒ Χριστόπουλος Γιώργος, 2015, «Η παγίδα των τεκμηρίων»,
<http://www.capital.gr/tax/3053605/i-pagida-ton-tekmirion>